

КАНАДІЙСЬКИЙ РАНОК

CANADIAN RANOK

UKRAINIAN FAMILY WEEKLY

Часопис для Українських Родин

ВИХОДИТЬ
у
Provincial Library 322
City of Manitoba

174 LOGAN AVENUE, EAST
WINNIPEG, MAN.

ЧИСЛО 339—РІК XXII

ВІННІПЕГ, МАН., ВІСІРІОК, 26. КВІТНЯ, 1927.

WINNIPEG, MAN., TUESDAY, APRIL 26, 1927.

VOL. XXII—No. 339.

НОВИНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД СЕЛЯН НА УКРАЇНІ

Закінчено попередній підсумок висланих останнього перепису про національний склад сільської людності України. Вся сільська людність України обчислюється на 23,568,000 в тому числі українців становить 87,5 процент, Росіяни — 5,5 процент, Жиди, Німці й Поляки — по півтора процента. Найбільший відсоток населення (99 процент) становлять українці в округах Ніженській, Ровенській, Чернігівській. Компактні маси російської людності скуплені в округах Мелітопольській, Ізюмській, Старобільській і Харківській, при чім в Мелітопольській окрузі Росіяни становлять 23 процент цілої сільської людності. Жидівська людність скуплена переважно на Придніпрянщині та в прикордонній з Польщею частині. Основна маса німецької людності живе в приморських округах Одеській, Миколаївській, Мелітопольській. В Одеській Німці становлять 15 процент всієї сільської людності.

МЕКСИКАНСЬКІ КАТОЛИКИ ОБХОДЯТЬСЯ В ПЕРШЕ БЕЗ БОГОСЛУЖЕНЬ У ВЕЛИКИЙ ТИЖЕНЬ

Мексико, 15. квітня. — Бойкот церков католицькими священниками не викликає такого враження на побожних Мексиканців, як цього сподівалися священники. Ось в перше в Мексикі приходиться вірним католикам обходити великий тиждень без участі священників при богослуженнях у церквах. Церкви повні вірних, але несприятелів священників не викликає такого роздрення серед них, як цього сподівалися провідники церкви, коли заборонили священникам правити. Видно розчаровані тим священники пустили серед вірних чуток, що десь у дальшому стейт хтось пробив ножем священника, а в другому місті федеральні урядники арештували другого, але й це не викликало роздрення товпи, як це було цілком тих, що пускали чуток. Як кожного року так і цього найбільше зацікавлення з усіх урочистостей з приводу Великодня викликає так званий "день Юди", який святкують в Велику Суботу. В крамничях будуть продавати маленькі фігурки з огидливими лицами, зроблені з паперової маси та наповнені стрільним порохом. Такого Юду купувач може відтак через ударення або підпалення висадити в повітря. Сей обичай, перебраний очевидно від поганських індіан, перемінен на християнський, щоб висказати свою погорду до зрадника Христа, та він перемінене суботу великого тижня немовби в другі місяці.

МЕКДОНАЛД ПРИХВАТ ДО АМЕРИКИ

Нью Йорк, 15. квітня. — Дж. Ремсей Мекдоналд, що був свого часу прем'єром робітничого уряду Англії, приїхав нині на "Акадіан" на короткий побут до Америки. В своїй розмові з представниками газет критикував він політику теперішнього уряду Англії в Китаю. Він заявив, що робітничі партія Англії є за призначення московського уряду, хоча партія протинється так більшовизмом як і фашизмом.

СОВІТИ ПОГОДИЛИСЯ З ШВАЙЦАРІЄЮ

Москва, 15. квітня. — Від 1923 року, коли то забито в Швайцарії російського посла Воронського, тривали напружені відносини між союзними й швайцарськими дипломатами. Не було між ними ніяких правильних дипломатичних зносин, бо не було дипломатичних представників. Світи домогалися від Швайцарії виправдання, перепросин і відшкодування, а Швайцарія не хотіла того вчинити. Тепер саме повідомляє секретаріат заграничних справ, що в Берліні прийшло остаточне по погодженню конфлікту. Комуністичне правління згодилося висказати жаль з приводу загибелі Воронського та виплатити відшкодування родині погиблого.

АНГЛІЯ НАБІЛЬШЕ ЗАЛЮДНЕНИЙ КРАЙ

Лондон, 18. квітня. — Шойно тепер оголошено статистику населення Англії, яку перевелено ще в 1921 році. Число живучих в Англії чужинців зросло, але число Англичан збільшилося за останні десятиліття з 13,637 на 19,171. В Англії й Валлі мешкало 37,886,699 жителів. 649 осіб мешкало на одній квадратній милі, 80 процент населення мешкало по містах. Жінок було на 1,700,000 більше від чоловіків. Число родин зросло. Зросло дуже число родин, що не мають дітей. Все це є впливом повенного економічного лихоліття.

25,000 ЛЮДИН БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ

Мемфіс, Тенесі, 18. квітня. — Ріка Місісіпі та її притоки вилили зі всіх берегів наслідком уливних дощів у своїх верхах та несуть знищення на великих просторах, що сягають на кілька стейтів. У великих тамах, що спірають води вилатих рік, поробили прірви, які тисячі людей безуспішно пробує заладати. Уряд нахисляе, що вилиті ріки позбавили даху над головами 25,000 людей. Досі нараховано 12 жертв, утоплених у повені. Матеркові школи обчислюють на мільйони доларів.

МАТИ НА СУЛІ ЗА ВБИВСТВО ДОЧКИ

Фрідріхс, Нью Джерсі, 19. квітня. — Перед стейтовим судом почалася тут нині розправа проти пані Христини Стобел, 40-літньої італійської іммігрантки, що дня 6 марта с. р. застрілила свою 16-літню дочку Розу за те, що вона мала стати незадовго нешлюбною матір'ю. Межі свідками були теж діти обжалованої. Одна дитина чула, як мати говорила до батька: "Я зробила це для її власного добра і на те, аби тебе не пісали на електричне крісло."

Адвокати оборони пробують уратувати жінку від присуду за вбивство першого ступеня, за яке належить кара смерті; вони кажуть, що вона поповнила вбивство власної дитини в приступі хвилевого чуттєвого божевілля. Прокураторія збиває сю оборону власними зізнаннями обжалованої після яких вона вбила дочку за те, що вона навела на родину нечесть.

ТЕЖ СТУДЕНТСЬКА "МОЛОДЬ"

В Парижі здобував цим днями докторський диплом молодий уже студент, 60-літній Люї Андре. Що правда, має він за собою не тільки студентську кар'єру, бо в своєму житті був уже: префектом поліції, французьким амбасадором в Еспанії, а також послом французької ніщиї палати. Тепер в самому розквіті — старости задумав ще стати доктором.

СКАЗИВСЯ ЧОЛОВІК

В Делятині сталася з Жидом Алтером Струмом страшна пригода. Його вклав перед двомісячними тижнями пожевий пекел, на що однак Алтер Струм не звертав ніякої уваги, навіть тоді, коли пекел незабаром після того здох в конвульсіях скаженини. Однак після двох тижнів появилися скаженина також у вкшеного. Цими днями Алтер Струм у хвилі виплати платежів таргачним робітникам — дістав напад скаженини і помер в страшних муках.

НІМЕЧЧИНА НА ДОРОЗІ ДО ВИЗДОЛВЛЕННЯ

Нью Йорк, 15. квітня. — На Джорджі Вашингтоні повернувшись до Америки американський історик Джеймс Шатвелл, професор Колумбійського університету, який побував цілу зиму в Берліні. На основі своїх обсервацій заявив він газетарам, що Німеччина скоро вертає до нормального життя. На його думку поворот Німеччини до монархізму неправдоподібний, бо престиж бундівського імператора й наслідника престолу пропав безповоротно.

КІНОВА СПЕКУЛЯЦІЯ

Одно американське фільмове підприємство задумує висвітлювати на екрані події з Нового і Старого Завіту. Підприємство оголосило відозву, щоб до участі у виведенні фільму зголошувалися артисти. На ці запитання відгукнулося відразу кілька тисяч охочих грати ролі в біблійному фільмі. І так на роль Христа зголошилося аж 1,653 кандидатів. Йосифа обручника 310, св. Петра 872. Юди тільки 5; 675 на роль Діви Марії, але зате аж 7,876 на роль Марії Магдалини, святої гришніці.

В КИТАЮ НАСТАВ СПРАВЖНИЙ ХАОС

Шангаї, 18. квітня. — Американські кореспонденти повідомляють, що в Китаю доперва тепер починається справжній хаос. Китай має три правительств: в Пекіні, Ганкові й в Нанкінгу, але всі ті уряди не багатовартують, бо їх влада залежить від сил того генерала, який провозить підчищеною урядовою армією. Генерали не мають грошей і опечатують банки та забирають готівку, викликаючи через те заміншення в торгівлі. Комуністична пропаганда довела низькі класи до ненависті, супроти багатшої, яка тепер дуже часто позбавлена на матеї. За те жиють собі не але самі комуністичні агітатори, що знають місце багатших китайських купців та банкірів. Вони то тепер гарно вибирають та їздять автомобілями. Китайські купці видали апел, в якому, як несприятелі до політики, звертають увагу на економічну катастрофу, яка грозить країні.

РИКОВ ЗАЯВЛЯЄ ЩО ВЕЛИКІ ДЕРЖАВИ ПРУТЬ ДО ВІЙНИ В КИТАЮ

Москва, 18. квітня. — На всесоюзному російському конгресі говорив в присутності 4,000 осіб російський прем'єр Риков про міжнародне положення, призначуючи багато місця чужинцям. Риков заявив, що політика чужинських держав, головне Англії, змагає до викликання другої світової війни на Далекім Сході. Він обурив Китайський наїр, зазначив, що ревізія, яку перевелено в російському консулі в Пекіні, була переведена з ініціативи й примусу з боку чужинського дипломатичного тіла, а не китайського уряду. Навист Англії до російських інтересів, що головне в тім, що російські не далися втягнути до протикитайської акції, яку поведла Велика Британія.

Риков згадав рівнож про погодженню конфлікту з Швайцарією та зазначив, що світи готові взяти участь в розоружній конференції, але будуть домагаються припинення воєнної індустрії та робітничої контролю над державними будівлями, щоб в той спосіб охоронити держави перед тим, щоб би ні один цент не йшов на зброєння.

ЩО ЖДЕ ЗАНИБОНІЯ, АТЕН- ТАТЧКА НА МУССОЛІНІ

Рим, 19. квітня. — Генеральний прокуратор Моседа говорив через 4 години перед засудом Занібонія й товаришів, обжалованих за замір вбити в листопаді 1925 року прем'єра Муссоліні й завести військовою диктатуру. Прокуратор обжаловував рівнож і генерала Капеллі, який мав бути втаємниченим в тім замаху та достарчати грошевіх засвід в приготування від імені масонської ложі.

Найбільша кара, яка жде Занібонія, буде тринадцятилітня в'язниця. Такої самої кари домагається прокуратор рівнож і для генерала Капеллі, який мав бути втаємниченим в тім замаху та достарчати грошевіх засвід в приготування від імені масонської ложі.

ГОВОРІВ ПО РАДІО З ГЛИБИНИ МОРЯ

Гамбург, 19. квітня. — Нурель, якого спущено на дно моря з апаратом бездротного телеграфу й з мікрофоном, міг порозумітися з літаком, що літав над морем. Розмова йшла тяжко тільки через те, що апарат на літаку поспувався і не вислав добре відповіді. Нурель, який був славний німецький пливач Отто Кемирих, каже, що він чув добре музику з різних міст, яку висилано по радіо.

СМЕРТЬ ХУДОЖНИКА Ф. ДАНИЛОВА

На днях помер у Києві відомий український художник Ф. Данилов після довгої хвороби. Неблизько залишив по собі багато надбавки, передіслав картини, що змальовують добу героїчної війни на Україні.

ВИРВАВШИ ЗУБ, ПРОЗРІЛА.

В Денвер, Колорадо, трапилося ось яка подія: До лікаря прийшла 38-літня сіпа пані, Діліви Донаган, аби вирвати собі зуб, який довгий час болів її. Лікар зуб вирвав, а сіпа після цього прозріла. Стригла вона зір маючи 18 літ.

НЕ МОЖУТЬ ЖИТИ БЕЗ ЦАРЯ

Православний єпископ Тіхон відправив у Берліні богослуження за здоровля Миколи II і членів його родини, заявивши в церкві своїм вірним, що має безсумнівні дані про те, що царська родина жива. Те саме заявив в Софії другий російський єпископ, Серафим.

ПЕДАГОГІЧНІ БРЕХНІ

Дня 19. м. м. обходили святочно прихильники Пласудського день його імені. Видаючи між іншим приказ до всіх шкіл, щоб учителі присвятили йому спомин перед шкільною мовою. Поважні учителі робили це у відповідний спосіб; інші так, як їх на це стало. У львівській українській школі ім. Шашкевича говорив польський учитель хлопцям 4. кл. такі речі: Міністер Пласудський є великим приятелем України; він поставив отсю школу, в котрій йтепер вчиться; поставив український університет, виставив навіть у Варшаві три українські школи; бився з польськими й українськими військами за волю України і т. д. Хлопці, хоч невеликі, посміхалися при тих словах, а вийшовши по науці зі школи, та жоглосно реготалися з них. Вони ж зрозуміли, що старовоноча була, в котрій учаться, не могла бути збудована новим міністром; далі, чим з частих розмовів у своїх родинях, що українського університету зовсім немає, що касудом Занібонія й товаришів, обжалованих за замір вбити в листопаді 1925 року прем'єра Муссоліні й завести військовою диктатуру.

Вийшла тільки компромісія учителя перед дітьми. Яку ж пошану й повагу може мати такий учитель, коли послугується перед молодіж очевидною неправдою? Добре каже Москаль: "Врі, да меру знай!"

ПОДАТОК НА НЕЖОНАТИХ

Мадяри хочуть цілою силою пари відбудувати духово та фізично; не лише повірили опіку над літературою та мистецтвом — поліційний цензурі й очищує місце на королівському престолі, але наслідують всі краї та держави в усім, чим може. Останньою річчю є податок на нежонатих, за прикладом Італії. Статистика від 1918 року доказує, що й на Мадярині паде автоматично зріст населення: зменшується число шлюбів, а в родинях переважає система одної дитини. В Італії платять податок від 30 року, на Мадярині пересунули сей речинеш на 10 літ пізніше. Зате бездітні родини платити муть податок. З сього податку створюють фонд "нагороди плідності" для родин, що мають багато дітей.

ЗАБИТО ЖІНКУ В АРЕШТАХ

З львівських міських арештів привезено до загального шпиталю арештантку Марію Кулик з очевидними знаками тяжкого побиття. Бідна жінка в короткі померла. Прокураторія почала слідство, бо всі признаки говорять, що жінку побили каплі в арештах.

ГЕТЬМАНСЬКА ФАМІЛІЯ

Повідомляють з Берліна, що Скоропадський заручив свою дочку за українського монархіста емігранта з Великої України, графа Монтрезона. Газети принесли теж качку, начеб Гіденбург припустив до себе на послушанне Скоропадського.

МЕКСИКО І БЕТОВЕН

Мексико є неменше оригінальною країною як Бетовен композитором. Тому там святкувати муть його зовсім оригінально: уряд забороняє на протязі тижня всяку музику "джем бенду"; ні одна оркестра не має права своїми диссонансами колотити святу тишу великого композитора. Треба признати, що навіть найкультурніші країни не могли би придумати кращої форми вшанування Бетовена.

ХРУЩІ З ПЕРЕД ДВАНЯЦІЯ- ТИ СТОЛІТЬ

Деревних хрущів, які були "запечатані" на протязі дванадцяти століть найшов недавно каліфорнійський професор в однім з величезних дерев секвой. Порівнюючи їх з сучасними хрущами тої самої породи особливих ріжниць не найдено. Хрущі ті залізли в дерево після того, як вдарив в розколінні жити і множились. Деякі не встигли вийти нім ще розколина загоїлася і там загинули, та щільно запечатані від доступу воздуха, збереглися по нинішній день. Що їх живучи тепер родині не показують на собі ніяких змін, в тім нема нічого дивного. Святи жуки Єгипту, які переживалися з перед трьох і чотирьох тисяч літ, теж зовсім такі самі як теперішні. Чи транзити чи тиняїть п'ять століть — для еволюційних змін все те ще замалий протяз часу. Зате мудаки та інші комахи, що збереглися в балтійським бумштині мають деякі відмінні проти теперішніх. Та в ту живучи, що закрила в бурштин, вони попилились чотири до п'яти мільйонів літ тому.

ЗРІСТ НАСЕЛЕННЯ КИТАЮ

Китайське правительство опублікувало підрахунок своїх переписів населення починаючи з 1741 року. В тім році всього людності в Китаю нараховувало близько 140 мільйонів. На протязі слідуючих 50 літ приріст населення добавляв що року пересічно по 15 голов на кожну тисячу населення, так що за пів століття воно більш як подвоїлося. В дальнім столітті той приріст змалів до 5 на тисячу по року, а в 1840 до 1923 він впав до менш як 1 на тисячу. Сей незвичайний малий приріст пояснюється не так невисоким числом вродин, як незвичайно високим відсотком смертності. Смерть наслідок білої пасти прибувало на протязі останнього століття пересічно по 11 душ на кожні тисячу населення. Чотириста мільйонів Китайців було вже в 1835 році, та з того часу аж до нині населення зросло лиш до 438 мільйонів.

АМЕРИКА НА КОЛЕСАХ

В 1926 році було зареєстровано в Злучених Штатах більше як 22,000,000 "моторових возів". В тім числі поперх 19,000,000 пасажирських автомобілів (включаючи таксікеби і боси) і поперх півтретя мільйона тягарових троків. Розміється найбільше автомобілів має стейт Нью Йорк, друга Каліфорнія, третє Огайо, четвєрта Пенсильванія, далі Іллінойс, Мінісиген і Тексас. Власники автомобілів заплатали в минулім році поперх 288 мільйонів доларів рестраційних оплат, з чого 190 мільйонів буде вжито на будову доріг.

ВІЧНИЙ ЖИД

КНИГА ТРЕТЯ—ВІДКУПЛЕННЯ

(Продовження)

Розділ 64

ВЕЧІР У ПАНИ КОЛОМБИ

Як сказано, Джальма і Фарінгей сіли в повозку і поїхали в напрямі до мешкання пані Коломби. Однак для пояснення ситуації треба нам вернутися трохи назад. Нина Мулін не знаючи о що властиво тут розходиться, виконав поручення Родіна, і за велику винагороду наклонив паню Коломбу, що на вечір відступила йому своє мешкання. Вона виправила своїх слуг на прогулянку на село і паном її хати став Родін, котрий перебраний до неспівзвучного складу кімнат і поробив потрібні приготування до свого плану. Опісля покликав до себе Фарінгея, дав йому потрібні інструкції і відправив його до Джальми. Тоді то Фарінгей буцім то зажурений і нещасливий склоняв Джальму що той поїхав з ним пригланитися його любовному нещастю.

Джальма і Фарінгей зразу їхали мовчки. Нараз Фарінгей прокинувся і сказав:

“Мій пане, коли справді я буду зраджений, я мушу пімститися.”

“Погорда є найстрашнішою пімстою,” відповів Джальма. “Ах, ні, це не вистарчить!” крикнув Фарінгей опановуючи свою пристрасть. “Це замало. Чим більш зближається ця хвилина, тим більше пожадаю крові.”

“Послухай мене—”

“Ах, мій пане, прости мені. Я показався трусом, що взяв тебе з собою. Остань мене самого. Я сам поїду туди.” При тих словах Фарінгей зробив рух неначе хотів вискочити з повозки.

Джальма вхопив його за рамя. “Останься, я тебе не пущу. Як що ти зраджений, ти не смієш проливати кров. Погорда буде тобі пімстою, а моя приязнь буде тобі потіхою.”

“Ні, ні, пане, я вже рішився. Коли убу, тоді зверну оружжя проти себе. Отсей штилет проти тих ошуканців,” сказав Фарінгей нервово, “а отруя в ручці кіндала є для мене.”

“Фарінгее—”

“Коли не слухаю тебе, мій пане, прости мені. Моя судба має зараз вирішитися.”

Джальма не знав що робити. Опісля взявся на спосіб. “Я не опущу тебе і зроблю все, що в мій силі, щоб здержати тебе від убийства. Як що мені не поведеться, кров пролята тобою, упаде на твою голову. А моя рука ніколи не стисне твоєї руки.”

Здавалося, що ці слова зробили велике вражіння на Фарінгея. Він глибоко зітхнув, звів голову на груди і мовчки щось міркував. Опісля несподівано вийшов за пояса штилет і сказав: “Цей штилет в сильних руках є страшний; а в цій фляшці знаходиться найсильніша отруя, яку знають в моїм краю.” При тих словах він потиснув закриту пружину, ручка штилета отворилася і в вижолобленій ручці показалася маленька фляшчина.

“Дві або три краплі цієї отруї на устах принесе нехибну смерть,” говорив далі Фарінгей. “Смерть прийде поволі, спокійно, за кілька годин. Без жадного болю. Першим знаком наближаючої смерті є, що нігті пічнуть синіти. Однак хто кине всю отрую одним духом, упаде на землю неживий неначе поразений громом.”

“Я знаю, що в твоїм краю є різні таємничі отруї, однак скажи мені, пощо ти це все говориш мені?”

“Я хочу показати тобі, мій пане, що цей кіндал запевнює мені успіх моєї пімсти і безкарність за мій учинок. Ножем я можу знищити, а отруя спасе мене від людської справедливості. Отож мій пане, цей штилет, — ну, візьми його. Я відіркаюся своєї помсти. Я не хочу стратити твоєї приязні.”

Джальма здивований таким оборотом справи, радісно взяв поданий йому штилет і застромив собі за пояс. А Фарінгей говорив: “Візьми, пане, цей штилет, а коли побачиш і почувши, що ми прийшли побачити і почути, то певно або подаш мені штилет, щоб пробити ним нічменників, або отрую, щоб згинути без проливу крові. Тобі розказувати, мені саухати.”

Як раз в цей мент їх повозка задержалася перед мешканням Коломби. Джальма і Фарінгей загорнені великими плащами підійшли до дверей в темній придвірці і ввійшли до середини. Тут Фарінгей вийшов ключ з кишень і коли відчинив другі двері, сказав до Джальми: “Прости мені, мій пане, я дрожу. Я немичний. Здається, краще мені було не вірити в це, або навіть забути.”

Джальма хотів щось сказати, але нараз Фарінгей сказав твердим голосом: “Ні, ми не сміємо бути трусами.”

Опісля знов замкнулися двері. Фарінгей і Джальма наїшлися в темній кімнаті, чи в сінях. “Подай мені руку, мій пане,” сказав Фарінгей, “а я поведу тебе. Ступай по тихо.”

Фарінгей подав руку Джальмі і оба ступали обережно наперед серед темряви. Переходили через різні двері, аж вкінці горлоріз нараз затримався, вийшов руку з рук Джальми і сказав до него: “Мій пане, наближається рішуча хвилина. Заждемо тут кілька минут.”

Настала гробова тиша. Так було темно, що Джальма нічого не міг бачити. По хвилині почув, що Джальма відсунувся від него. Опісля почув, що двері з боку нараз відчинилися і опісля замкнулися на ключ. Джальма занепокоївся. Поклавши руку на штилет, Джальма обережно підступив наперед де здавалося йому, що були двері.

Нараз почув голос Фарінгея, але не міг розпізнати звідки цей голос походить. “Мій пане,” сказав Фарінгей, “ти сказав мені, що ти мій приятель. Я поступаю, як приятель. Я ужив підступу, щоб привести тебе сюди і показати, що ти заслужив в своїй любові і що ти негідно є зраджуваний. Книгня Сейнт Дієр сказала, що панна Адрієнна має любовника, Агріколю Бавдіна. Отож, слухай — гляди — суди!”

Джальма серед темноти побачив запізно, що вже дістався в лапку і задрожав з гніву і страху.

“Фарінгее, де я нахожусь? Відчини двері, бо відповіш за це своїм життям. Я хочу вийти звідси.”

Джальма простягнув рамена наперед і став обмацувати стіни і коли натрапив на які двері старався відчинити їх, але на жаль всі двері були замкнені. Джальма вельми занепокоївся. Кілька разів кликав з гнівом Фарінгея, але даром. Всюди панувала мертвеча тишина і гробова темрява. Опісля ударив в його ніздря якийсь запах солодкий, проникаючий. Кров в Джальмі стала кружляти живіше, почув якусь загадочну приємність, стратив свідомість того, що його окружає і стратив владу над собою. Ізлучи махінально наперед, Джальма намацав якісь двері; коли їх діткнувся, вони відчинилися. Він зайшов до нової кімнати. Однак в цій кімнаті таємничий запах був такий сильний, що Джальма захитався на ногах. Очевидно, цей дивний запах заплеморочив його і підчинив його волю чужій волі.

Нараз несподівано Джальма завважив в своїй кімнаті невеличке віконце, яке вело до сусідньої кімнати. Це віконце з його боку було заосмотрене залізними кратами. Кімната, яку бачив Джальма крізь віконце, була знаменито умульована. На протилежній стіні висіло дороге зеркала, а вікна були прикрашені дорогими занавісами.

По хвилині якось жінка ввійшла до цієї кімнати. Її обличчя і фігури не було видно, бо була обгорнена просторою нагорткою. На вид цієї нагортки Джальма стрепенувся. Як зразу запах в кімнаті викликав в ньому певного рода приємність, так тепер почувався він дуже неспокійним, в його ушах стало шуміти, начеб був пияний. В таких стані він глядів пильно, що діється в сусідній кімнаті. Жінка, котра там щойно появилася, ввійшла обережно, майже зі страхом. Відгортавши занавіси на вікні, вона глянула на вулицю. Опісля відступила під стіну і не відкриваючи себе стояла хвилину непомітно. А Джальма під впливом випару в кімнаті стратив притомність ума і всю свою увагу виправив в один напрям, бачити, що діється в сусідній кімнаті. Йому здавалося, що це сонна мара.

Нараз побачив Джальма, що жінка відступила від стіни і наблизилася до великого зеркала. Звернувшись до зеркала, вона зсунула з плечей свою нагортку. Джальма зістав неначе поразений. Він побачив лице Адрієни. Так, це була Адрієнна, як він бачив її минулого дня. Той самий на ній одяг, той самий нашийник, що вона носила, те саме волоссе золоте. Одним словом, оскільки Джальма міг бачити в зеркалі, це була Адрієнна. Горючий піт виступив на ціле тіло Джальми, він дрожав у всіх сугавах свого тіла. А молода жінка поправивши своє волоссе відступила на бік так, щоб Джальма не міг її бачити.

“Вона очідає свого любовника, Агріколю Бавдіна,” сказав голос Фарінгея десь з закритого місця.

Очі Джальми набили кровю, коли почув ці слова. Він зойкнув болючо і вхопив руками за крати, котрі ділили його від сусідньої кімнати. Аж пальці покалічив собі, але крати були сильні.

В той мент незнана жінка знов появилася в виду Джальми. Її золоте волоссе спливало по її чудових раменах. Рівночасно до того, як відійшла кімнату Джальми від її кімнати, неспостережено відчинилися. Джальма завважав це, коли заскрипів замок.

В той час хтось запукав два рази до дверей напроти віконця в кімнаті тої жінки.

“Ось приходить Агріколю Бавдіна,” сказав голос Фарінгея. “Дивися і слухай!”

Опаний і ошалілий Джальма негайно вийшов штилет, який дав йому Фарінгей і станув непомітно вижолобою, що дає буде. А молода жінка почувши двократне стукнення до дверей, підбігла до них і шепотом спитала: “Хто це?”

“Це я, Агріколю Бавдіна,” була звучна відповідь.

Це, що сталося після того, сталося неначе блискавиця. Бо ледви успіла молода дівчина відчинити двері, і ледви Агріколю станув на порозі, коли Джальма, неначе розбішений тигр скочив до кімнати і одним ударом штилета убив на смерть дівчину, а опісля пхнув штилет в Агріколю, котрий тяжко ранений, повалився на землю. Це все сталося ментально, серед сумерки, при ніяких свідках. В одну мить почув Джальма залізні руки на своїх раменах. Це були руки Фарінгея. Фарінгей шепнув йому: “Ходи, ти вже помщений. Тепер постарайся о твоє безчестенство.” Джальма не опирався, але як дитина дався повести горлорізови.

А Родін радувався надзвичайно, що знаменитий його писемник так складно удався. Як відомо, Родін не виявив своїх планів Нині Мулінові, коли казав йому винаймати хату Коломби на той день і постаратися о дівчину, з руським волоссем, яка булаби як найбільше подібна до Адрієни. Цю дівчину постарався Родін прибрати зовсім так, як убрано була Адрієнна, коли бачила її книгня Сейнт Дієр. Очевидно, книгня у всему тому йому допомогла. Нещасна дівчина, котра мала виходити за Адрієнну, думала, що це тільки невинний жарт. А звідки взявся там Агріколю, то читач пригадає собі, що Агріколю дістав писмо від Нини Муліна, ніби то від Адрієни, з зазвонм, що вона бажає бачитися з ним в дуже важкій справі в мешканні Коломби.

Розділ 65.

ШЛЮБНА КІМНАТА

Одинадцята година вечером. Спальня кімната Адрієни погнута в мрійливому примерку в світлі звисаючих ламп. Ноздих в хаті запааний і любий. Ліжко застелене дорогими простиралами а біля ліжка китиця чудових квітів. Всюди спокійно і тихо.

Входить Джальма. Дві години минуло від часу коли він поповнив подвійне вбийство. Він був певний того, що Адрієнна зістала убита його рукою.

Слуги Адрієни призначені до його щоденних відвідін, зівсім не звертали уваги на його прихід і впустили його без заповідження. Він ніколи перед тим не був у спальні Адрієни, але знав де ця кімната знаходиться і без труда найшов її. Коли він ввійшов до цієї дівочої кімнати, був доволі спокійний, лише обличчя його було бліде. Джальма зачинив за собою двері і скинув з голови турбан, котрий неначе залізний обруч стискав

його голову. На ньому був кашміровий одяг, на якому не видно було ані каплі крові. Він зложив руки на грудях і розглянувся довкола. Однак коли глянув на ліжко Адрієни, задрожав і кров ударила йому до лица. Він поклав руку на чоло і стояв так хвилину непомітно неначе статуя.

По хвилині упав на коліна і підніс очі до неба. Лице його облили слези. Не було на нім навіть сліду тніву. Не було слізу пристрасти або задоволення з пімсти. Кілька минут він хлипав від плачу і слези спливали йому по обличчю.

“Вона не жие, не жие,” шептав він придавленим голосом. “Вона, що так мирно спала на цій ліжку. Я убив її. Тепер, коли вона не жие, яке значіння має для мене її зрада? Я не повинен був за це її вбивати. Вона зрадила мене; вона любила чоловіка, котрого я убив — вона любила його. Ах, я не міг здобути її любови. Це моя вина, що вона не любила мене. Однак, все шедра, шляхотна, вона закривала перед мною, що не любить мене. Вона не хотіла бачити мене нещасливим. І за це я убив її. І якж її провиня? Чи не приймала вона мене у себе? Чи не позволяла мені цілими днями з нею пробувати? Без сумнію вона старалася подолити мене, але не могла. Я любив її з глибини мого серця, однак це не була така любов, якої вона шукала. За це я не повинен був її убити. Однак якась страша на омана опанувала мене і коли я це зробив, пробудився неначе зі сну. Ах, але це не був сон. Я справді убив її. А однак, кілько щастя, радости і надії вона давала мені аж до сього дня. Але-чогож мені думати про це? Я обох їх убив без боротьби. Ах, це був гідкий морд, морд хижого звіра.”

Джальма закрив своє лице руками. Опісля отер слези і сказав рішучо: “Я знаю напевно, що і я мушу тепер згинути. Але моя смерть не приверне її до життя.”

Він піднісся на ноги, вийшов за пояса штилет і отворивши штучною пружиною його колодку, вийшов з неї фляшину з отруєю. Штилет ще закровавлений кинув геть від себе. Штилет покотився по білому килимі, і лишив по собі кроваві сліди. “Так,” сказав Джальма держучи рукою фляшину з отруєю, “я знаю, що тепер треба мені згинути. Кров за кров; за її життя—моє життя. Але як це сталося, що мій штилет не змінив і потрапив в саме серце? Як міг я убити її? Але це вже сталося. Моє серце кається в величчому смутку. Я прийшов сюди—умерти.”

Джальма розглянувся по кімнаті Адрієни і роздираючим серце голосом промовив: “Ах, вона не жие — не жие!”

“І я незабаром не буду жити!” сказав він сильним голосом. “Але ні, я вмирати му поволі, поступенно. Кілька крапель цієї отруї вистарчить мені. І тоді, я певний, що жаль мій не буде такий великий. Вчора вона стискала мою руку, коли ми працювали. Чи міг я подумати, що сьогодні таке станеться?”

Джальма певним рухом підніс фляшину з отруєю до своїх уст. Випив кілька крапель і обережно поклав фляшину на столик біля ліжка Адрієни.

Ця отруя є остра і горяча. Тепер я певний, що умру. Ах, коли б ще жити пару хвилин і умерти на її ліжку серед солодощів запаху її кімнати.”

Джальма упав на коліна біля ліжка Адрієни і притулив своє горіче лице до холодного ліжка. В цей мент відчинилися двері, які вели до купальні і ввійшла до кімнати Адрієнна. Адрієнна саме що відправила свою служницю на ніч і прийшла на спочинок. На здорових чудових плечах мала закинута біле накривало а її золоте волоссе сплетене у дві коси спадало на її рамена. Вона саме що скупалася. Пахуша купіль відсвітила її, і вона була чудово гарна. В її очах пробивалося щасте. Всі труднощі що до шлюбу з Джальмою зістали поборені і за два дні вона мала стати його жінкою. Джальма не чув коли вона ввійшла до кімнати. Однак нараз він почув крик здивування і перестрахи. Він скоро обернувся. Перед ним стояла Адрієнна. Адрієнна побачивши його подалася назад. На її лиці змалювалося невдоволення, що Джальма відважився порушити святість її опальні. Вона почувала себе ображеною в своїй гідності, коли нараз побачила на килимі штилет, який викинув був Джальма. На вид цього штилета і на вид Джальми, котрий все ще непомітно клячав і дико глядів на неї, Адрієнна понала в невисказаний страх і замість утікати від Джальми, вона підступила кілька кроків до него і змішаним голосом, показуючи на штилет, сказала: “Мій приятелю, що тут робиш? Що сталося тобі? Звідки цей штилет?”

Джальма не відповідав. Зразу присутність Адрієни здавалася йому видінням викликаним зворушенням його ума і отруєю. Однак коли почув солодкий її голос, коли його очі сгинули її зір, Джальма пізнав, що це не було видіння, що це не був сон, але в дійсності перед ним стояла Адрієнна.

Опісля, коли зрозумів, що Адрієнна була жива, що він не убив її, його обличчя стало нагло червоним, в очах засвітили слези щастливості, пригноблене і розпука шезли з його серця. Ірисувавшись на колінах до Адрієни, він підняв до неї свої дрожачі рамена а в його погляді можна було бачити, що тут сталася якась страшна, таємнича річ, яку треба з'ясувати.

Вкінці ступивши до купи свої руки, Джальма крикнув: “Ах ти справді жиеш!”

“Жию? Що це значить?” сказала здивована Адрієнна.

“Це не тебе я убив? Ах, Бог є добрий і справедливий!” Ці слова він сказав з радістю, зівсім забуваючи нещасну дівчину, яку пробив штилетом.

Більш і більш занепокоєна Адрієнна глянула на штилет і побачивши на ньому сліди крові, страшне свідство того, що зістала пролита кров, Адрієнна скрикнула:

“Так ти убив когось, Джальмо? Ах, що він говорить? Це страшно!”

“Ти жиеш, я тебе бачу тут,” сказав Джальма голосом дрожащим від щастя. “Ти тут! Гарна, чиста! Це не ти була! Ах, ні. Як би це ти була, сам інстинкт сказав би був мені звернути штилет проти себе.”

“Ти убив когось?” кричала Адрієнна. “Ах, чому? Зашо? Кого ти убив?”

“Я не знаю. Жінку подібну до тебе і чоловіка, котрий, я думаю, є твоїм любовником. Це була омана, страшний сон, мара — але ти жиеш — ти тут.”

Джальма плакав з радости.

(Далі буде.)

Недільна Школа

ДРУГИЙ КВАРТАЛ

ВІДРЕЧЕННЯ ПЕТРА І ПОКАЯННЯ

Наука пита. Неділя, дня 1. травня, 1927 року.

Золоті слова: — "Тимже, хто має стояти, нехай глядить, щоб не впав." — 1. Посл. до Коринтян гол. 10, стих 12.

Нинішня наука міститься в Євангелію від Марка 14:53, 54, 66-71; в Євангелію від Луки 22:61, 62.

Євангеліє Марка 14:

53. І поведи Ісуса до архиєрея: і сходяться до него всі архиєрей і старші і письменники. 54. А Петро оддаєки йшов за ними, аж у середину в двір архиєрейський; і сидів із слугами тай грівся коло багаття.

66. І як був Петро у дворі в низу, приходить одна із дівчат архиєрейських, 67. і бачивши Петра що гріється, і позирнувши на него, каже: І ти був з Ісусом Назарянином? 68. Він же одрікся, кажучи: Не знаю, ані розумію, що ти кажеш. І вийшов геть до придвору; а півень запівав. 69. І дівчина, побачивши його знов, почала казати тим, що стояли: Що сей зник. 70. Він же знов одрікся. І трохи згодом ті що стояли, сказали знов Петрові: Справді з них еси, бо ти й Галилеєць і говірка твоя подібна. 71. Він же почав проклинатись та клястись: Що не знаю чоловіка сього про котрого кажете.

Євангеліє Луки 22:

61. І обернувшись Господь, поглянув на Петра. І згадав Петр слово Господнє, як глаголав йому: Що перш ніж півень запіє, відречешся мене тричі. 62. І вийшовши геть Петр, заплакав гірко.

ЗАМІТКИ І ПОЯСНЕННЯ

В палаті архиєрея. (Марка 14:53, 54).

Це діється безпосередно після зради і ув'язнення Ісуса в Гетсманській горі. В палаті архиєрея відбуваються рівночасно дві болісні сцени. в горішній кімнаті, в салі засідань зібрався Синедрион, себто збір архиєрів, книжників і письменників, який має судити Ісуса. Всі члени Синедриону, сповнені ненавистю, мають судити Суддю світа і мають віддати Його на смерть.

Понище, на подвір'ю, бо палата архиєрея є квадратова, і подвір'я знаходиться в середині палати, сидить апостол Петр. Він здаєка слідував за Ісусом і навіть відважився зайти на подвір'я палати Архиєрея. Очевидно, Петр слідував крок за кроком за Ісусом, і крадькома дістався аж на подвір'я. З кожним новим кроком діставав він нову відвагу.

Петр сидів з слугами, або краще сказати — з військовими людьми, котрі ув'язнили Ісуса, віддали Його Синедріонові і тут ждали на дальші розкази. Петр грівся при вогні. На середині подвір'я розложено вогонь у великій металевій посуді. Петр грівся при ньому, бо на весну в Єрусалимі бувають холодні ночі.

Петр відрікся Ісуса. (Марко 14:66-71).

Коли архиєрей допитував Ісуса про Його учеників, Ісус не сказав і словечка, щоб не прибавити їм клопоту; однак коли на подвір'ю вилитували Петра-Скалу про Ісуса, Петр, котрий недавно тому запрягнув вічну вірність своєму Учителеві, зівсім відрікся Ісуса. Одна з дівчат, що служили в архиєрея, приступила до Петра і спитала: "І ти був з Ісусом Назарянином?" Її питання було глумливе, повне погорди і Петр, заки спостерігся, відрікся Ісуса. Він сказав: "Я ані знаю ані розумію, що ти говориш."

Події минулої ночі вельми збентежили Петра. Він відрізав ухо слугі архиєрея, а Ісус не тільки що зіцпив його ухо, але навіть добровільно, без спротивлення віддався в руки ворогів. Петр не знав, що йому робити. Одиноким що йому лишилося, було боронити мечем свого Учителя.

Сама віра серцем християнинові не вистарчає. Потреба іше переконання умом. Серце підлягає ріжним настроям і часто перечисляє свої сили. Однак коли поза вірою серцем є ще переконання умом, тоді це додає сили і витривалості і відваги остоятися в хвилинах спроби.

"Петр вийшов геть до придвору; а півень запівав." Тут бачимо, що євангелісти дещо відмінно цю справу представляють. У Євангеліста Маттея півень піяв оламятало Петра. (Дієи Мат. 26:74, 75). У Луки Ісус сказав Петрові: "Перш, ніж півень запіє, відречешся мене тричі."

"І дівчина побачивши його знов почала казати тим, що стояли: Що сей зник." І Петр знов одрікся. Хвилину пізніше, коли Петр став говорити з людьми, вони відразу по його говорі пізнали, що він з Галилеї і сказали: "Справді з них еси, бо ти й Галилеєць, і говірка твоя подібна." Люди з Галилеї вимовляли слова більш крізь горло і замість букви "С" уживали букви "Т". По цім говорі не трудно було їх пізнати.

Тоді Петр стратив цілковито владу над собою і став клястись та проклинатись, що він не знає сього чоловіка (Ісуса), про котрого вони говорять. Здається, що се не була першина Петрови клястись і проклинатись на неправду. Чоловік дослаий ніколи не стане відразу говорити неправди. До того треба звичаїтись вже з малку.

Петр кається. (Лука 22: 61, 62).

Як ми вже сказали, Петр був на подвір'ю палати архиєрея, а Ісус був в горішній салі, до якої вели сходи з подвір'я. Отож можемо представити собі, що коли Ісус після суду зійшов сходами на подвір'я, обернувся і побачив Петра. І Петро побачив Ісуса. Іх зір зійшовся. Як би Петр був побачив гнів в погляді Ісуса, то хто знає чи не поступив би він слідом Юди. Однак в погляді Ісуса не було і сліду гніву. В погляді Ісуса був без сумніву біль і болісний завід. В погляді Ісуса було іше співчуття, таке саме, яке показав Петрові, коли той ступив на воду і потапав. Це співчуття обхопило душу Петра, він відразу пізнав, що Ісус прощає йому в безконечній любові.

Петр почав проклинатись та клястись.

Дивна була наука жидівських рабів і книжників про прокляття і клятв. Славний жидівський рабін Маймонідеес учив, що як хто клясється на небо, на землю, і на сонце, і хотів наміром його клястись на того, хто ці річі сотворив, всеж таки це не є клятвою. Так само хто клясється на котрогось з пророків або на котру з книг Старого Завіту, мимо того, що має на думці клястись на того хто післяв того пророка або дав цю книжку, то і це не є клятвою.

Коли візьмемо цю науку рабіна під розвагу, то не можна нам дивуватись, що наріджидівський без застанови клявся і не мав скупудів, що своєю клятвою вводив других людей у блуд. Звідси й походить недовіре до Жидів, яке задержалося по нинішній день. Це недовіре є теж причиною ненависти до Жидів і частих погромів.

І обернувшись Господь поглянув на Петра.

Заховалося передання, що коли підчас переслідування Християн Нероном, палено християн як смолоскипи в його горі, Петр налякався і втік з Риму. Пару миль за містом мав Петр видіння Ісуса. "Господи, куди йдеш?" спитав Петр свого Учителя. А Ісус відповів: "Вертаю до Риму, щоб вдруге бути розп'ятим." Ці слова вистарчили Петрові. Він негайно вернувся до Риму, щоб свідкувати Ісусові і зівстав розп'ятий головою влі, ради свого Господа і Спасителя.

Очевидно, це є тільки передання, яке не має нічого спільного з дійсністю. Петр ніколи не був у Римі, бо на це нема жадних доказів і очевидно не поніс мученичої смерті в Римі за царя Нерона. Однак це передання цікаве для нас тим, що воно спольовує правдивий характер апостола Петра. У видінні Ісуса мав він побачити цей погляд свого Учителя, який нагадав йому сцену на подвір'ю палати архиєрея.

Півень запівав.

Не одному прийде на думку спитати, чому тут є згадка про півня. Що має спільного півень з відреченням Петра? Отож треба знати, що в тодішніх часах люди не мали ще годинників і час свій рахували в день після сонця, а в ночі після півня півня. Півень піє в ночі кілька разів менше-більше в той самий час. Так отже і час поділено після півня півня.

І в нас на Україні уживано півня замість годинника. Навіть в народних піснях говориться про перші, другі і треті півні, на означення нічного часу.

Упасти і піднятися.

Чоловік є грішний, часто стрічає спокуси, які є причиною його упадку. Однак упадок повинен бути знаком негайно піднятися. Петр не раз упав, але піднявся, покаявся і оставив нам приклад до наслідвання, не оставитися в грісі, але негайно піднятися в покаянню і твердій постанові більш не грішити.

Одна дівчина плала човном з старим моряком і поглянувши в морську глибину спитала моряка: "Як би я тут упала в воду, чи втопиласяб?" Моряк усміхнувся і відповів: "Упадення в воду не топить чоловіка."

"Як то?" спитала дівчина.

"Утопишся, коли там зістанеш!" відповів моряк.

Питання.

1. Як званився Петр кілька годин перед тим заки відрікся Ісуса?
2. Як можна пояснити відречення Петра?
3. Як упав Мойсей?
4. Як упав Авраам?
5. Як упав Соломон?
6. По чім пізнали, що Петро є Галилеєць?
7. Що значить тут півень півня?
8. Як учили жидівські рабіни про клятв?
9. Що повинно бути першим кроком чоловіка, котрий упав в спокусі?
10. Як сьогодні відрікаються люди Ісуса?
11. Яка повинна бути наша віра?
12. Яка є легенда про смерть апостола Петра?

ПИТАННЯ З БІБЛІ

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ З МИНУЛОГО ТИЖНЯ.

201. Соломон. — 1. кн. Царів 10:22.
202. Робом. — 1. кн. Царів 12:7.
203. Еробом. — 1. кн. Царів 13:4-6.

204. Асайд, легконогий як дика коза. — 2. кн. Самуїла 2: 18-23.

205. Царь Давид піклувався дитиною калікою Йонатана, Мемфівостеем, ради його батька. — 2 кн. Самуїла 4:4 і 9:1-13.

206. Царь Соломон. — 2 кн. Паралипоменон 9:13.

207. Давид, коли приказав убити Амаleckия, котрий чванився, що убив царя Саула. — 2 кн. Самуїла 1:13-16.

208. Прокляття вужа. — 1 кн. Мойсея 3:14, 15.

209. Псалму двацять четверту.

210. Армія Бенадада. — 1 кн. Царів 20.

211. Давид кинув прокляття на Йоаба за те, що той убив Абеніра. — 2 кн. Самуїла 3:28, 29.

212. Гирам царь Тиру і Гирам славний будівничий храму. 1 кн. Царів 7:13, 14.

213. Віз на якому привезено Скриню Господню назад до ізраїля. 1 кн. Самуїла 6:14.

214. Адам стратив рай, бо з'їв з дерева життя. — 1 кн. Мойсея 3:22, 23. Адам стратив життя, бо з'їв з дерева знання. — 1 кн. Мойсея 2:17; 3:19.

215. Еремія. — Плач Еремій 3:63.

216. На півні, коли подювали на перепелиці. — 4 кн. Мойсея 11:31-33.

217. Десять розвідчиків, котрі принесли недобрий звіт з Канаанської землі. — 4 кн. Мойсея 13:32, 33.

218. Про смерть Саула і Йонатана. — 2 кн. Самуїла 1:20.

219. Адонія, син Давида, коли хотів взяти собі за жінку Абісагу з Сунаму.

220. Саул. — 1 кн. Самуїла 10:22, 23.

ПИТАННЯ

221. Котрих людей відміряно мотузкою на життя?
222. Хто зробив бенкет для цілого народу?
223. З чийх плечей скинено нову гуно і роздерто на кусні?
224. Кілько робітників працювало при будові храму?
225. Що було над головами животин в видінні Езекиїла?
226. Котрі півні є вважані за жорстокі?
227. Яку першу зброю згадується в Біблії?
228. Хто помагав будувати місто одною рукою, а другою держав оружжє?
229. Котрий пророк предсказував, що Христос прийде з Єгипту?
230. Хто знайшов свою смерть перейшовши річку?
231. В котрім місці згадує пророк три дні перед воскресенням?
232. Яке є оповідання про терен і кедр і хто сказав його?
233. Котрий цар роздер на собі одяг так що наріз побачив, що він носить на голім тілі волосяне веретинце?
234. Котрих п'ять людей вважано за найрозумніших?
235. Котрі чотири малесенькі створіння вважається в Біблії за вельми розумні?
236. Котра є псалма воскресення?
237. Котрі чотири люди довідалися про великі нещастя без тремтіння?
238. В котрому місті не міг чоловік пити вина ні сильною напиту під карою смерті?
239. Котрих сім людей справляло бенкети для кожного у кожний день тижня?
240. Котрий славний музика був унуком славного пророка?

ДУША МОЯ ПРИБИГА

1. Душа моя прибіга, Спасе, к' Тобі на доно, Як у борбі знемага, Вяне з горя гіркого. Спасай, спасай мя, Христе, Нім проміне життя труд; На дорозі тернистій, Не дай впасти мені в глуб.
2. Ти всім мені, Ісусе, І понад всім еси Ти, Потіш, скріпи мні душу, Дай прозріти, просвіти. Твое ім'я пресвяте, А я негідно жию, Мое життя неправде, Ти-же прав, Владітелю.
3. Крім Тебе одного Приюту я не маю, Не лишай мя самого, Молю Тебе, благаю: На Тебе я надіюсь, Потрібних мні подай сил, І в годину послідну, Покрий мене кровом крил.
4. Твоя ласка без краю, Най омие мя в нутрі, Най поплине ручаєм, І очистить весь мій гріх. Ти є жерело життя, Тож наплюс з його я, Щоб життя вічне відчути; Боже, все-зі мною будь.

CANADIAN RANOK
Printed and Published every Tuesday
at 172-174 Logan Avenue, Winnipeg, Manitoba.
by The United Church of Canada.

Telephone A 2565.

Subscription per year—

In Canada \$2.00
to the United States \$2.50
to the Old Country \$3.00

КАНАДІЙСЬКИЙ РАНОК
Часопис для української родини виходить вівторок
кожного тижня.

Передплата на рік:

В Канаді \$2.00
До Злучених Держав \$2.50
До Старого Краю \$3.00

Редакція за оголошення не відповідає, рукописи не звер-
таються. Адреса —
CANADIAN RANOK 174 Logan Ave. Winnipeg, Man.

Це є 339 число "Канадійського Ранка." В кого на адресі
коло імені є менше число, тому передплата скінчилася і треба
П сейчас відновити або повідомити нас, коли це зробите, бо
інакше послідок часопису спиниться. Затягання передплати
виходить на шкоду всім інтересам, а головню адміністрації,
поможучи роботу і кошта, котрі річи можна обернути на
улучшення часопису. Дивіться, щоб Ваше число на адресі коло
імені було все вперед а не позаді.

ОБІЖНИК УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБЕДНАННЯ В СПРАВІ КАЛЕНДАРЯ

Українське Євангельське Обеднання
в Північній Америці.
15. квітня, 1927.

ДОРОГІ БРАТТЯ!

"Українське Євангельське Обеднання" рішило ще минулого ро-
ку видати **Український Євангельський Календар**. В тій справі
минулого року на весну розіслало "Обеднання" до Вас, дорогі
Браття, обіжники. Видання календаря одначе не можна було
в минулі роки зреалізувати, а то з двох причин: 1. попере-
ше фонди наші були так обмежені та заборговані місійною
працею в Європі, що не було за що календаря видати та 2.
наші громади в Канаді, себто більшість тих громад, не надісла-
ли нам інформації потрібних для інформаційної частини кален-
даря.

Сего року Собор Українського Євангельського Обеднання
поновив з натиском свою торішню ухвалу і **наш календар на
1928 рік мусить вийти до осені с. р.** Ся справа буде невідкладно
виконана. Щоби фінансово облегчити її виконання, рішено
друкувати сей календар в Галичині, де кошти значно менші.
Що до змісту сей календар буде зарівно пригожий для Старого
Краю, як і для наших людей в Канаді і Злучених Державах.

Календар буде багатий ілюстрацій та подавати ме крім
науково-популярних, історичних та релігійних статей і беле-
тристики, також повні інформації і статистику українського
євангельського руху в Америці і Європі, рівнож різні практич-
ні поради і т. п. Він має бути всесторонній, задовольняючий
потреби національні і релігійні, інтелектуальні і практичні ко-
жного Українця-євангеліста без різниці церковної приналеж-
ности. Календар буде мати 150 до 160 сторін друку і коштувати
ме 50 центів примірник.

Екзекутива Обеднання звертається до Вас ось з чим:

1. Просимо відповісти нам до тижня **скільки примірників**
сео календаря замовить **Ваша церковна громада для своїх**
членів. — Пожадано є, щоби Ваші громадяни замовили кожна
родина що найменше по два примірники, один для себе, а дру-
гий для своїх кривних чи знайомих в Старім Краю для пропа-
ганди. Сей другий примірник редакція календаря в Галичині
(в Коломійі) вишле прямо на ту адресу в Галичині, котру їй
подасть особа замовляюча з Америки.

Думаємо, що кожна наша громада в Канаді чи Злучених
Державах замовить по 100 примірників, а хіба дуже малі візь-
муть менше.

Просимо се оповістити при найближчій численній збірці
членів Вашої церковної громади чи відділу "Обеднання" і від-
разу списати лісту замовляючих з числом замовлених книжок
та з адресами їх і адресами тих людей в Європі, для котрих во-
ни замовляють календар.

2. Просимо до тижня прислати нам дані про **Вашу грома-
ду** (назва, місцевість, стейт або провінція; є церква чи ні, адре-
са, рік основання, число душ — кругло враз з дітьми і симпати-
ками, ім'я пастора, адреса, склад церковного комітету, хто спів-
цем, чи є діаконка, чи є школа та хор, які брацтва чи сестрин-
ства; чи церковна громада улажує місії, вечерки, концерти то-
що, чи є відділ "Обеднання", хто його голова, адреса, кілько
членів, кілько примірників "Канадійського Ранка" та "Віри і
науки" передплатується, скілько післано "Обеднання" на ста-
рокраєву місію, скілько зібрано на інші народні цілі в Старім
Краю і т. п.)

3. Пожаданим є, щоби всі громади прислали нам свої **фото-
графії** — найкраще на тлі церковного будинку зібрана **грома-
да** з пастором і церковним урядом по середині, а дітьми з
переду. Згідно з ухвалою Собору церковні громади мають **по-
дрити самі кошти кліші** — себто прислати на кошти виробу
кожної кліші разом з фотографією 5 долярів. Можна також
прислати окремі фотографії з відділів "Обеднання", брацтв,
школі, хорів, управ і т. п. — очевидно знов з залученням 5 дол.

4. Просимо прислати нам **інформації про розсінях Укра-
їнців-євангелістів** якої небусть деномінації в Ваших околицях і
по можливості їхні адреси.

Видання нашого календаря буде знов одним кроком вперед
у нашому розвою. Календар дасть нам перегляд наших сил
злучити нас ще ліпше, дасть нам духову поживу і потрібні ін-
формації про основні річи, які кожен член Українців-Єванге-
лик повинен знати. Там буде чимало матеріалу для пропаган-
ди, науки і розривки. На такий календар мусимо здобутись,
щоби себе як слід зарекомендувати тут і в Європі.

Тому, Браття, до діла! Присилайте нам відворотно! При-
силайте що Вас просимо як найскорше!

Всю кореспонденцію в справі календаря просимо посилати
на адресу:

**Ukrainian Evangelical Alliance,
167 Liberty Street, Bloomfield, N.J., U.S.A.**

ЧОРНА ХМАРА НАСТУПАЄ

Таке питання вирішалося на останніх Загальних Зборах
матрічного т-ва "Просвіта" у Львові дня 25. грудня м. р.

Чи "Просвіта," як незалежна освітня установа українського
народу на західно-українських землях має стати помічником і
освітлюючим центром українських селян і робітників в їх ви-
звольних змаганнях, чи має бути лише помічником існуючому
урядові в поборюванні неграмотності та ширенні такої поза-
школьної освіти, яка в основі тільки скріплює існуючий лад
соціального та національного гніту й визиску.

Державна й рідна школа, церква, рідні державні й ніби
самоврядні установи добре дбають про те, щоби затримати
зріст класової свідомости працюючих; вони всіх сил доклада-
ють до того, щоби "так було як було," щоби оставити маси
сліпими й невидущими на національний гніт і визиск, а не дати
їм можливості дізнатися про це, що може бути інший лад, у
якому цього гніту й визиску може й не бути.

Заступники працюючих українських селян і робітників в
своїх промовах і в голосуванні виразно зазначували, що не
хочуть тої освіти, яка не тільки, що не валить у таку сильну
башту сучасного національного й соціального поневолення,
якою є клерикалізм; вони бажали, щоби "Просвіта" була то-
варством не тільки касиновим, але також школою політичної
освіти українських працюючих мас та подавала їм те знання,
яке є так необхідне в боротьбі проти всякого визиску й поне-
волення.

Але на жаль більшість української інтелігенції на самих За-
гальних зборах некультурними вигуками перешикала про-
мови, котрі висловлювали волю українських селян і робітни-
ків, а ціла ундівська преса назвала домагання політичної та класо-
вої освіти засліпленням партійництвом. Але дійсне партійни-
цтво та класова нетерпимість жмінки українського панства, які
так ярво виявились на Загальних Зборах "Просвіти," виходить
те яркше, як шило з мішка на верх в освітній (і в інших діляч-
ках) праці по повітах.

Не вважаючи на те, що соціальні стремління українських
працюючих мас є пекучою національною справою — засліплені
ундівські партійники стають проти змагань більшості народу
по той бій барикади й без сорому стають по стороні ворогів
народу. Ось що пишуть нам з Коломийщини:

"На Покутті скажений крик підняли священники й ундівці.
Бездіяльність і здирство священників довело до того, що по-
селах шириться євангелізм з нечуваною силою! Попи прого-
лосили ціле Покуття місійним тереном і де тільки владять місію,
до євангельської громади приступає по кожній місії по кілько-
найшій родин селянства! Ще кілька місій і побачимо що далі
буде! Таким способом шириться ще й релігійна боротьба, бо
тут греко-католицьке священство не перебирає в засобах.

А як виглядає їх праця? Господарювали торік ундівці й
клерикали в повітовім Союзі Кооператив в Коломійі — довело
Союз до банкрутства. Прийшли на їх місце до кооперації до
правління соціял-радикали, послатували нароблені довгі й
працю своєю ведуть Союз Кооператив і сільські кооперативи
до розвитку! А орган Унда "Свобода" реве: викидайте всіх
соціалістів-радикалів з кооператив!

Мали в своїх руках ундівці й клерикали філію "Просвіти" в
Коломійі і зробилися до того, що коломийська філія навіть не
прислала звітномлення до звіту матрічного товариства за 1926 р.,
бо не було що в звітномленню подавати. А як у грудні 1926 р.
народ осудив їх бездіяльність і вибрав до відділу діяльних со-
ціалістів-радикалів, попи проголосили бойкот "Просвіти." Бо-
ється, щоби праця соціалістів-радикалів не видавала їхньої
гніли! Загрожено в своїх шкурних справах, хочуть зробити
"Просвіту" відповідальною за те, що ширить на Покутті єванге-
лізм. За священством, яке проголосило бойкот "Просвіти"
унімається УНДО.

А хто наше коломийське УНДО?

Голова — о. декан Русин, який підписав з відомими вше-
подяками відозву для святкування "Зєднання зем польських."
До УНДО дібрав собі знаного хлібоїда і москвофіла вїйта з
Березова Григорчука. До праці дібрав собі академиків Фра-
дуза, Попадюка, Брилинського, Диденка, з котрих перші три в
1925 році написали прохання в імені всього студентства Покут-
тя до хлібоїда Ольхового, щоби вставився за ними до поль-
ського уряду і виробив їм доступ на польський університет, об-
кидаючи болотом у своєму письмі цілий провід УНДО і укра-
їнський тайний університет. Тепер ці многонадіїні молодці,
коломийські "фашисти", є головою підпорою коломийських
клерикалів проти зневажливих соціалістів-радикалів.

Ось та слава безпартійності ундівців і священства, котра
ніякого нового духа не виносить у "своїй" "Просвіті," котра
знищить радше цілу працю, коли та праця не буде ведена їх
руками у власнім шкурнім, класово-панським та партійнім ін-
тересі!

Але це не є удар! По тій тактиці пізнають працюючі люди
куди вони йде з тою освітою й "Просвітою" в ундівських руках!
Тої хмари не злякаються. Так само, як не злякаються тої хмари
що суне за д-ром Дашкевичем в Лугові товариства.

(Тромадський Голос.)

ІСТОРИЧНИЙ ДОКУМЕНТ

(Від редакції Канадійського Ранка: — Декан в Печеніжці,
Галичина, Л. Левицький, видав урядовий обіжник до священ-
ників свого деканату, в якому накликає їх до спинення єван-
гельського руху в Коломийщині при допомозі доносів до поль-
ського старства і до єпископа. Між иншим таке пише він в
своїм обіжнику:

"Всч. Духовенство коли запримітить прояви руху сектан-
тів порушуючі закон, має обов'язок безпосередно подавати до
відомо компетентного старства, а колиб та влада занедбала
примінення законних приписів до тих появ, тоді належить до-
нести до Преосв. Еп. Ординаріату."

Иншими словами, він закликає священників бути поліцій-
ними шпігунами. Понизше подаємо відповідь з під пера звіс-
ного українського письменника Антона Крушельницького.
Нехай читачі Канадійського Ранка зрозуміють куда вітер веє.)

У попередньому числі "Покутського Слова" надруковано
обіжник пістинського декана о. Л. Левицького, яким доруча-
ється священникам слідкувати за "сектантами" (термін греко-
католицького духовенства до українських протестантів) — і
доносити на них до старства.

Не може не приглянутися ближче до сього документу.

Перш усього треба зазначити, що в нашому повіті сектан-
тів нема. Є тільки — крім греко-католиків і гуртка православ-
них — Євангеліки, яких греко-католицьке духовенство уважає
за секту й поборює як секту, не вважаючи на це, що вони не є
ніякою сектою, тільки віроісповіданням призначеною державою.
Українські євангеліки в Коломийщині, як складова частина
гельветського реформованого віроісповідання, належать до
церкви призначеної державою, мають право мати своїх духовних,
творити свою ієрархію, будувати свої церкви закладами свої
цивільні. (Чимало того вже й переведено в життя).

І коли пістинський декан має на думці євангеліків, він або
свідомо пише неправду, або не є як слід поінформований.

Але не про це мені ходить. Я хотів би приглянутися до тієї
непеченої ролі, до якої хоче запрягти своїх оо. кондеканаль-
них о. пістинський декан, а з ним може й інші оо. декани, кер-
мовані рукою станіславського єпископського ординаріату.

Щоб краще розяснити цю роллю, вернімося пам'яттю в воєн-
ні часи. Приїздили до Львова молоді Українці з Великої У-
країни і не могли надивуватися нам Галичанам, що в нас свя-
щенники в пошані, можуть належати до товариства, бути в їх
віділах, відігравати навіть ролю в політичному житті.

"В нас, — казали Придніпрянці, — піп — це людина, якої
ніхто шануючий себе не впустисть на поріг своєї хати, не то
щоб у товаристві з ним сидіти. Попи сповняють у нас (в Росії
— на Україні) ролю поліційників. Піп має за завданням слідку-
вати, що діється в селі, чи нема якої підозрілої для уряду агіта-
ції, революції, штунди, чи взагалі не приїждить хто до села. Си-
дить собі піп, ніби то слуга божий, тай тільки підглядає, а під-
глянув, послухав, зачує — біжить уже до "урядника", до "справ-
ника", — до поліції, до адміністрації.

Словом, розгортали перед нами найчорнішу картину за-
пряження самодержавям слуги Церкви до адміністративного
поза. (Може генералізували, може трохи зачорно малювали,
але коли пригадаємо собі ролю попів у чорносотенних погро-
мах, то вже те, що здоровіша частина попівства не відмежува-
ла себе від попів прислужників поліції й адміністрації, кидає
на все православне попівство ганьбу).

Слухаючи тих жалів на московських батюшок на Україні,
чимало наших Галичан брало в оборону греко-католицьких свя-
щенників перед такими підозріннями. І після ближого знайо-
мства з нашими відносинами й з нашими священниками, наші
браття придніпрянці зміняли свій погляд і казали: "Ваші свя-
щенники таки справді не те, що наші попи."

Боюся, що сьогодні кожний із тих, хто боронив греко-ка-
толицьких священників, знайшовся б у дуже трудному становищі,
як би йому хто із Придніпрянців показав обіжник о. декана
Л. Левицького. Як жеж він пахне царськими російськими від-
носинами — й ролю в них батюшків-попів, батюшок-поліцаїв.

Вже само слідкування то не дуже почесна робота. Ще
менш приємна — доношення до своєї влади. І як би то церков-
на влада жадала тільки для себе звітномлення!.. Тимчасом не
до єпископського ординаріату доносити треба — до компе-
тентного старства! (До адміністрації — на російський лад!)
І йно що як би старство "занедбало примінення законів", тоді
належить донести до Преосв. Єпископського Ординаріату.

Треба вірити, що здригнеться від обурення збірна душа на-
шого греко-католицького духовенства — членів нашої нації,
яким намагаються накинути ролю подвійного донощництва, до-
нощництва на сектантів (читай: Українців-євангеліків) до ста-
рства і донощництва на старосту до Єпископського Ординарі-
ату.

Треба вірити, що греко-католицьке духовенство знайде в
собі тільки моральної сили, щоб відкинути від себе понижуючу
ролю царських-православних батюшок.

Треба, кажу, вірити. Бо з національного становища не мо-
же нам бути байдужою роля національного чинника тої міри,
що є ним духовенство кожного віроісповідання в нації.

Треба вірити, що цей замах на громадянське становище
греко-католицького духовенства воно зможе відбити! Бо ко-
либ не відкинуло, не відбило його гідно, то вложений і приня-
тий раз обов'язок мусить послідовно тільки ще важчим ярмом
лягати на його душу. За обов'язком слідкування за сектантами
може піти слідкування за комуністами, потім за радикалами,
потім за уністами, як коли котра політична партія буде ко-
стому урядові невідгідна, і як котру з них, по думці уряду, по-
ставити на індексі зверхня його церковна влада.

Літін Крушельницький.

ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА ПРЕСВИТЕРСЬКА ЦЕРКВА СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В НЬЮАРКУ, Н. ДЖ.

(Докінчене)

БОГОСЛУЖЕННЯ

Богослуження в українській пресвітерській церкві в Ньюарку відбуваються двічі кожної неділі чверть до одинадцятої рано і о 5-й годині по полудні, як також в такі свята як Різдво, Великдень, День Поляки, то-що. Також кожного року громада відбуває єдинотижневий місію при співучасті сторонських проповідників і великим зльоті Українців в Ньюарку і околиці. Народне свято 1-го падолиста обходить громада урочистою відправою.

ЗАГАЛЬНА СПОВІДЬ І ПРИЧАСТЯ.

Загальна сповідь і причастя в українській пресвітерській церкві в Ньюарку відбуваються п'ять раз до року: на Різдво, Цвітній Неділі, на Великдень, на Празник св. Петра і Павла і першої неділі а жовтні. Звичайно перед причастям відбувається прийняття нових членів.

ЦЕРКВА ЯКО ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Пока релігійною діяльністю церква українських пресвітерів в Ньюарку стала установою, коло якої зосередилося все інтелектуальне та товаришеске життя її членів. В церковній салі майже що вечора є якісь зібрання членів: наради старшини церковної, збори якогось з гуртків, збори дорослих дітей, проби хору, театральних вистав, відчити, то-що. Зимовою порою відчити в українській пресвітерській церкві в Ньюарку відбуваються стало раз в тиждень, як систематичний курс, приміром історія України, всесвітня історія, суспільна економія і проче.

Уся та релігійно-моральна та просвітна діяльність громади вже сьогодні видає прегарні плоди. Вистарчає зайти лиш на богослуження, чи інші зібрання в українській пресвітерській церкві в Ньюарку, поглянути на зібраних інтелегентно виглядаючих мужів та жінок, чимно молодь і чистеньких діточок, придивитись їхньому поведінню, послухати їхніх мов та нарад, — щоб зауважити собі, що ці люди перейшли духовний і культурний розвій. Нема між ними пияниць, картограїв, сварок, лайок, а тим паче бійок; їхні забави веселі, живі, але все пристойні і моральні; їхні дискусії проваляються спокійно і в порядку; в поведінню вони вдержливі та чисті. На загаль матеріально вони мають краще від братів Українців других вір. Ньюарська пресвітерська громада відбиває наче ясна зоря і є живим свідоцтвом, куди може наш нарід зайти за проводом св. Євангелії.

НАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСВИТЕРСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЬЮАРКУ

І в народніх справах українська пресвітерська громада в Ньюарку показує свій духовний вплив на загальне українське громадське життя в Ньюарку. Серед непорозумінь і терт, які часто з'являються в громадянським життю Українців, вона усе заховує поміркованість і розвагу: не судить поспіхом, не кидаєсь за цим або за тим крикливим кличем, не заганяєсь у спіну вулиці. Через те вона не зневіряєсь до "проводарів" і "політиків", але має "свій розум", який каже їй помагати кожному чесному народному ділу: "Рідній Школі", інвалідам, політичним вигнанцям, воєнним вдовам та сиротам, то-що.

Люди, що тепер є в українській пресвітерській громаді в Ньюарку, це лиш частина тих, що належали до неї. Чимало з них роз'їхались по Америці та Канаді, інші повернули до Рідного Краю та понесли з собою калчі євангелізму, а з тим і зерна кращого матеріального та духовного життя. Цим робом українська пресвітерська громада в Ньюарку є справді школою місіонарів, пропагаторів євангелізму, а з тим і культури та правдивого демократизму серед нашого народу. Отак народився "звичай" новий тип Українця, що збувся старих прадідних пороїв, а набрав прикмет новочасної поступової людини.

Діяльність та вплив громади сягає і поза її межі, а іменню:

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ В СЕМИНАРІ В БЛУМФІЛД, Н. ДЖ.

Це не припадок, що як раз в суєсудстві української пресвітерської громади повстав цей відділ, де є гурт українських студентів і українські професори, що учать української історії, географії, мови й літератури. В цілій північній Америці, включаючи і Канаду, це єдина школа з державним признанням, де українська мова признаєсь, як шкільний предмет. Проводирі української пресвітерської громади в Ньюарку і ученики, що вийшли з тієї громади, дали почин з'організуванню цього українського відділу.

За недовгий час існування цей український відділ уже видає десятки образованих українських молодиків, з котрих сьогодні одні є проповідниками, другі учителями, бізнесменами, механіками, то-що. А під цю хвилю готуються в блумфільдських семінарі в українським відділі далі кільканайцять наших студентів, як для проповідництва, так і для загального американського образования.

З української пресвітерської громади в Ньюарку вийшли також перші українські діакони, що покінчили фахові діаконські школи, як приміром Марія Бучакова працює тепер зі своїм чоловіком в нашій місії в Галичині.

ПОМІЧ ЄВАНГЕЛЬСЬКОМУ РУХОВІ В СТАРІМ КРАЮ

Одною з найважливіших акцій української пресвітерської громади в Ньюарку, виходячої далеко поза локальну межу, є її праця для Українського Євангелістського Об'єднання, центральної організації українських євангелістів-протестантів в Північній Америці, і для євангелістського руху в Старім Краю. Це також не був припадок, що ослідком Головної Управи Українського Євангелістського Об'єднання став Ньюарк. Сталося це тому, що ця громада давала найбільшу заповуку, що вона своєю духовною і матеріальною силою дасть змогу цій організації втриматись на височині свого поклонання заки другі українські євангелістські секти та громади, зрозумівши ідеї Об'єднання, не візьмуть живої участі в цій організації.

Ньюарська громада має відділ об'єднання з 50 членів, головою якого є бр. Іван Тарнавський. Жертв на євангелістську роботу в Старім Краю цієї громади вносили в одні роки (1926)

\$1,006.47. Поза тим підпирали ці члени відділу У.Є.О. в Ньюарку цей рух листуванням з кривими та знайомими в Старім Краю та висиланням їм євангелістської літератури. Така діяльність має значіння релігійне і національне, бо вона зв'язує їх зі Старім Краєм, витворює почуття єдності з усім українським народом та підносить духовні сили народу.

Давши образ релігійного і народнього життя української пресвітерської громади в Ньюарку взагалі, з черги треба обговорити ті установи та гуртки, що повстали в рамках цієї громади.

ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Насамперед є тут низка установ для виховання молоді, яких не має жадна українська громада в Америці.

УКРАЇНСЬКА ДІТОЧА ШКОЛА

Підвалиною цих установ для молоді в тій громаді є очевидно діточа школа українознавства, в якій учать української мови, історії та української пісні. Шкільні діти владжують що року кілька разів діточі концерти зі співом, декламаціями та промовами. Вчителем тієї школи є д. Семен Гуря.

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Властиво релігійного виховання дітей доконує "Недільна Школа", яка відбувається в церковнім будинку громади що неділі о 3-й годині по полудні. Недільну школу веде фахово вихована діаконка, Марія Солінка, після модерної виробленої догматичної досвідом американської системи, при допомозі багатоглої літератури, образів, пригатованих євангелістським церквами в Америці. Понад сто дітків і п'ятьох фахових учителів-помічників становить тепер недільну школу української пресвітерської громади в Ньюарку.

ДЕННА БІБЛІЙНА ВАКАЦІЙНА ШКОЛА

Ця школа відбувається в літніх місяцях, аїлних від науки в публичних школах кожного дня в місяцях липню і серпню. До цієї учашає кілька сот дітей, яких родичі не всі є євангелістами, але бажають дати дітям підчас вакацій добрий релігійний догляд. Користи з тієї школи ті, що вона поглиблює знання св. Письма і основи Християнства. Діти що дня мають легке і приємне умове заняття, не відвикають від шкільного ладу та учаться практичного знання: столярства, кошикарства, плетіння гамаків, стілок, шиття, то-що. Крім того ця школа уряджує для своїх учнів прогульки поза місто, забави і пікніки. Така школа є дійсним благословенням для міських дітей і родичів, беручи на увагу, що діти в літню спеку просто не мають де дітись у такім величезнім місті, як Ньюарк, а ще в робітничих кварталах, де переважно і живуть наші Українці. В цій школі вчуть спеціально до цього тренувані вчителі.

ПРОМИСЛОВА ШКОЛА

Програму денної вакаційної біблійної школи доповнює "Промислова Школа", якої наука відбуваєсь через цілий рік кожної суботи по полудні.

ШКОЛА ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

Ця школа призначена для підростаючих дівчат. Вчать в ній куховарства, практичного і гігієнічного завідування домою і родиною, практичних домашніх робіт, рукопису, то-що.

ТОВАРИСТВО ХРИСТІАНСЬКА РЕВНІСТЬ

Виховуючу духовну працю попередніх установ продовжує для доростаючої молоді "Товариство Християнської Ревності." Належув до неї ті хлопці і дівчата, що вийшли з "Недільної Школи." Вони відбувають свої правильні збори що середі увечері, а метою їхньої організації є плекання християнського життя серед української молоді і бути помічниками своєї церкви, та витворювати між собою самодіяльність, ініціативу та товаришеского духа. Вони вибирають собі самі свою управу та самі переводять свої справи. У власнім заряді, при дорадчій допомозі пастора та діаконів. Збори в них починаються звичайно молитвою та співом релігійних пісень, а вивопнені викладами та дискусіями на різні будучі духа теми: моральні, релігійні, суспільні, культурні, то-що. Зборами переводить кожний член по черзі. Це ж для них школа церковного і громадського життя. Поза тим те товариство уряджує товариські сходни, забави, театральні вистави, прогульки та відвідує і приймає в себе американські товариства подібного типу.

З повище сказаного видно, що діти і молодь в українській пресвітерській громаді в Ньюарку від малку аж до повних літ стоять під доглядом і впливом церкви.

Старші члени громади мають також свої організації, до яких належать:

СЕСТРИЦТВО СВ. ТОВИТИ

Це Сестрицтво складається з членкинь церкви, а завдання його є піднесення релігійного, товаришеского і народнього життя серед українського жіноцтва. Це сестрицтво відбуває правильні сходни раз в місяць, де побіч молитви, читання Святого Письма обговорюють різні справи, що входять в програм того Сестрицтва. Воно відвідує хорих, помагає убогим, дбає про оздобу церкви, збирає датки на старокраєву місію та різні заповогові, культурні та національні старокраєві справи; уладжує в тих цілях театральні вистави, товариські забави, спільні громадські обіди, базари, вистави українських вишивок та всілякого жіночого рукопису. Головою цього Сестрицтва є Ева Тарнавська.

УКРАЇНСЬКИЙ АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК І УКРАЇНСЬКИЙ ХОР

Неменш діяльним є аматорський кружок і хор при українській пресвітерській церкві в Ньюарку. Метою кружка є спільні товариські сходни, самоосвіта, плекання українського співу, уладжування концертів та театральних вистав та поміч церковній, міській і народній справі. До цього кружка належить склад українських і театральних убрів; досить сказати, що вартість тих убрів вноситься около \$2,000.00. Головою цього кружка є брат Лес Горман.

Мішаний хор цього кружка складається з 25 членів та стоїть тепер під дїрїгентурою д. Семена Гуря. А донедавна дїрїгентом хору був його основатель бр. Гр. Романків. Цей хор співає в

церкві і виступає на концертах уладжених котрим будь з церковних товариств приналежних до української пресвітерської церкви в Ньюарку, як також по американських церквах в Ньюарку і околицях.

За час останньої зими цей хор дав двацять концертів в американських церквах. Такі виступи в українських убривах, сполучені з промовами про Україну взагалі, а про євангелістський рух на Україні зокрема допровадили до того, що в Ньюарку і околиці нема тепер просвіченого Американця, що не був би обізнаний з українською справою та не співчував би релігійним і народним змаганням українського народу. Український хор при українській пресвітерській церкві в Ньюарку є найдіяльнішим пропагатором української справи в Америці.

ТОВАРИСТВО ЗАПОРІЖСЬКА СІЧ

При церкві знаходиться "Товариство Запоріжська Січ" на 50 членів, яке буде відділом заповогової організації "Український Народний Союз."

Ось так ми дали огляд розвитку, стану та діяльності української пресвітерської громади в Ньюарку. Не дасться заперечити, що як на одну громаду, котра мусіла боротись зі звичайними перешкодами та трудностями молодого, цей огляд випав дуже корисно. Нехай би лиш кожна українська громада виявила таку діяльність та такий високий моральний та умовий рівень своїх членів, а тодіб інакше виглядала українська еміграція в Америці і українська справа взагалі.

ЩО ТРЕБА ШЕ ЗРОБИТИ?

Хоч діяльність української пресвітерської громади в Ньюарку, як було вказано, є богата змістом і рішноманітна, та всеж не ще не вивопняє усіх потреб життя, які витворюють нові часи і обставини. Насамперед потрібно цій громаді просторого і відповідно урядженого товаришеского дому на взір У.М.С.А. для молоді, де вона мала бале приїщення на свої товариські сходни, освіту, забави, гімнастику, то-що. Рівнож треба закупити десь в здоровій околиці реальність на дітиско для дітей в часі вакацій. Через брак таких установ діти і молодь, батьки котрих не є приналежні до української пресвітерської громади в Ньюарку, а котрих можна ще врятувати і поставити на добру дорогу, колиб наша ньюарська пресвітерська громада такі установи мала, маруються в духовнім і фізичнім бруді і через що не раз упадає морально і життєво низче своїх родичів та сходить до рівня американського шумовиння.

ЗАКІНЧЕННЯ

Український загаль повинен звернути свою увагу на історію основання, розвиток і діяльність та успіхи української пресвітерської церкви в Ньюарку, та над тим серйозно застановитись. Бо те усе показує, що євангелістство є великою духовною силою, яка випроваджує людей на шлях поступу, себто кращого духовного і матеріального життя. Це усе вчить, якою силою може стати навіть невенкий гурт звичайних собі людей під впливом св. Євангелія. Історія української пресвітерської церкви в Ньюарку затикає уста всім тим крикунам, що оскаржували євангелістство в нашій народі, бо воно буїм провадило "до винародовлення та американізації". На ділі ж ми бачимо, що українська пресвітерська громада в Ньюарку належить до найбільш діяльних і патріотичних громад між Українцями в Америці. Особливо важно застановитись над цим нашим братам католикам та православним, що недоволені тепер з своїх церков задля їхньої перестарілости, назадицтва, браку духовного розвитку і браку пізнання засад християнства та самоволі церковної ерархії. В Америці відбувається сварка між уніятами греко-католиками спричинена нелюбом для них поступованям їхнього єпископа: що майно греко-католицьких громад записано на айришських єпископів, що уніятська греко-католицька церква в Польщі зависима від польського уряду, що Рим ворожо ставиться до українських національних інтересів, попіраючи політику Поляків коштам Українців. Це побачили вже давно ті Українці, що тепер стали євангелістами і належув до своєї церкви в Ньюарку, кинувши Рим. Справді роблять тепер уніятські з'їзди, організуються комітети, статті пишуть, але в тім усім нема провідної думки, нема ясної цілі. Це уніятське заворушення може скінчитись на тім, що люди собі побунтуються, изгрозять Римові, декотрих характерніших священників єпископ прожене і все може сісти маком, як то вже в минувшині бувало. А це тому, що тут уніятів не стає ясної цілі, а через це — сили волі і сміливості до діла.

В новій так званій українській греко-православній церкві в Злучених Державах і Канаді теж і на жаль зїстає стара візантійська попівшина, догми та бездушна церемонія. Ця церква далека від тої, якої сподівались ті Українці в Америці, що розуміють вагу і потреби Христової церкви для життя і поступу нашої еміграції тут за океаном.

Натомість українство єдине показує рішучо і недвозначно простий і ясний шлях, що веде вперед, а ніколи назад. Воно єдине показує Українцям дорогу до такої релігійної організації, що відповідає новочасним вимогам та остає в руках самого народу а тим самим є наскрізь демократичною і чисто національною. Разом з тим воно провадить Українців за Христом бути справдішніми дітьми Божими, духовними, чистими в думках, діяльними в учинках, а не поверховними знадвору.

Дай Боже, щоб ті брати Українці греко-католики і православні, що тепер чують потребу відновлення їхнього духовного і церковного життя, зрозуміли ці слова нашого Спаса і Господа Ісуса Христа: "І не наливають нового вина в старі чихи, а то міхи порвуться, і вино витече, і міхи пропадуть; а наливають нове вино в міхи нові, то й буде все ціле." "Нове вино" це та ферментуюча сила, що її не можуть втримати і вмістити "старі міхи" греко-католицьких та православних спорохнятих догм, канонів та форм. "Новий міх" Христів для "нового українського вина" може бути тільки вічно нова Євангелістська Церква. І дай Боже, щоб наші брати Українці греко-католики і православні зрозуміли ту науку, яку їм Провидіння післало в образі української пресвітерської громади в Ньюарку і пішли за нею. І аж тоді сповниться пророчі слова Тараса Шевченка: "І забується срамотня, дання година, і оживе добра слава, слава України."

Л. Ц.

ПРОРОКИ І ТХ НАУКА

(Продовження)

ПРОРОК ДАНИІЛ

На цій основі залізім царством було би царство Александра Великого, а не Рим; а мішаниною заліза і глини були би різні царства, на які розпалася імперія після його смерті. Це пояснення більше згідне з дальшими частинами книги Даниїла, де описані є — історія, війни і перестороги для царів Сирії і Єгипту аж до часів Макабейів.

Камінь, що відірвався від гори без помочі рук і вдарив у боввана, представляє ідею відбудови Ізраїля, яку деляли в серці всі пророки.

В першій голові книги пророка Даниїла говориться про золотого ідола, якого цар Навуходонозор виставив, щоб всі народи, племена і мови поклонилися йому. Однак три жидівські молодці, приятелі Даниїла, відмовилися поклонитися цьому ідолу і за це вкинено їх в розпалену піч. Але подумавши про не маю влади над ними, бо появилися ангел і спас їх від смерті. Цар, довідавшись про це, признав Бога молодців за могутнього Бога. В четвертій голові книги пророка Даниїла говориться про нове видіння царя і з'ясування його Даниїлом. Даниїл з'ясував, що це видіння означає семилітню недугу царя. Тоді то цар буде вилучений із між людей, буде жити зі звірями і годуватись травою.

Так воно сталося, як предсказав Даниїл. По сімох роках Навуходонозор подужав і гимном похвали святкує своє подужання.

Даниїл видумана особа?

Тут порадно замітити, що в історичних замітках, які знайдено в археологічних розкопках, по цареві Навуходонозорові нічого не згадується про Даниїла або про другі події описані в цих головах.

Справді пророк Езекиїл згадує в своїх писаннях про якогось Даниїла, котрі враз з Ноем і Йовом були прикладом найбільш праведних людей, однак Даниїл, про котрого говориться в книзі пророка Даниїла був би тоді двадцять літнім молодцем, коли Езекиїл писав свої пророцтва. Отож годі припустити, щоб Езекиїл зачислив такого молодця в почет героїв народу враз з старинними мужиками Ноем і Йовом.

В книзі Сина Сіраха, яка зістала написана в сотім році перед Христом, не згадується Даниїла між видними людьми Старого Завіта. Задля цієї причини деякі учені припускають, що Даниїла зовсім не було, та що він є видуманою особою. Однак ми не потребуємо з тим годитися.

У Вавилоні було велике число Жидів. Ми знаємо про природну здібність і проворність жидівської раси. Звісім можливо є, що деякі з між Жидів дійшли до великої пошести на двори вавилонські. Всеж такі годі не примітити, що історичні часи, в яких мав жити Даниїл, не є зовсім точно описані в книзі Даниїла.

З другого боку книгу Даниїла признають загально як вельми пожиточну книгу для пізнання історії царів Сирії і Єгипту пару соток літ пізніше.

Історична неточність.

В п'ятій голові описується багато пізніші часи за царя Белшазара в Вавилоні. Даниїл вже стареньким чоловіком. Цар справляв великий пир зі своїми вельможами, коли появляється дивна рука, що пише на стіні. Ворожити царські не могли цього зрозуміти і цар понав у великий страх. Тоді царця-маті каже покинути Даниїла, а цей пояснює писання на стіні в спосіб вельми неприхильний для царя. Всеж такі цар винагороджує Даниїла і цієї самої ночі гине вбитий.

Історичні факти подані в цій п'ятій голові пророка Даниїла не зовсім погоджуються із фактами, які знаємо з достовірних жерел, записків в розкопках і других археологічних відкриттів. Так: Ми знаємо, що після Навуходонозора став царем син його Евлмеродах (гляди друга книга Царів 23-27). Він панував два роки і зістав забитий мужем своєї сестри Нергелом Шеризаром, котрий царював чотири роки. По нім царював його молодший син Ляботій Мардух. Однак по дев'ятьох місяцях убили його товариші його і поклали на престолі одного з між себе, Набоніда. По нинішній день заховалося багато писань про Набоніда. Він був ученим чоловіком. Відновив у царстві віру старих богів і через те стягнув на себе ненависть жреців, котрі противилися цьому аби Набоніда впроваджував до краю почитання нових богів. Один напис, котрий заховався з часів Набоніда, так звучить:

"Набонід, цар Вавилону, вибраний Небом і Мардухом, син Набу-Голотсура-Ігбі, мудрий володар я є."

Белшазар, про котрого говориться в п'ятій голові пророка Даниїла був сином Набоніда. До наших часів заховалися записки торговельні Белшазара, в яких говориться про него не як про царя, але як про царського сина.

В двох записках Набоніда, де говориться про відбудову храмів, при кінці знаходиться така молитва в честь його сина: "А що до Белшазара, мого головного сина, плід мого тіла, вложи в його серце страх перед твоїм великим божеством. Нехай не ступає він на дорогу гріха; обильностями життя нехай він буде задоволений."

Ця молитва показує, що Вавилоняне були вельми набожними людьми, подібно як й Жиди, тільки що поклонялися иншим богам.

Даниїл і цар Дарій.

В шестій голові говориться про становище Даниїла під медійським царем Дарієм. Дарій ділить своє царство на сто, зваичать сатрапій, а Даниїла признає до початкової влади над тими сатрапіями. Другі князі завидували Даниїлові цього уряду, а знаючи його привязання до його Бога, заставили сіти на него. Вони намовили царя, щоб видав розказ, що через якийсь час не вільно до нікого заносити молитов, окрі до самого царя. Очевидно Даниїл вірний своєму Богові, незвертає уваги на царський приказ і три рази на день молився до свого

Бога з лицем зверненням до Єрусалима. Сейчас донесено про це цареві, котрий, хоч нерозумно, змушений був викинути Даниїла між львів. Однак в ясній лаві показується сила Бога і льви не роблять ніякої пакости Даниїлові. Тоді Даниїл виходить в славі а ворогів його пожерають льви.

Ідеальний світ.

Такі чудові оповідання в книзі Даниїла захоплювали і Жидів і християн. Тут бачимо кару для грішників і нагороду для праведних. Всюди діється Божа справедливість. Одним словом є тут представлений ідеальний світ, зівсім відмінний від світа, в якому ми живемо, де звичайно нещастя падають на бібних і чесних людей, а добре поводитися негідним і грішникам. Взагалі в цілому Старому Завіті провідною думкою є тверда віра в ідеал праведності.

Та сама віра зберігається і в книгах Нового Завіта, хоть правда, на видніше місце висуваються нові ідеали, а то любови і віри. Всеж такі поділа Божої любови в Христі стала можливою тільки через сповнення праведності.

Пророк Даниїл представляється нам як знаменитий образ праведного чоловіка, подібного до якогось святого чоловіка католицького, або православного. В його присутності стають кровожадні звірі ласкаві, а логанські царі поклоняються перед ним.

Історія чи притча?

Тепер заходить питання, чи в цих шістьох головах Книги Пророка Даниїла списана є правдива історична подія, чи є це тільки ряд притч для скріплення нашої віри і уповання на Бога. Учені в Святих Письмі нахилоються до думки, що це є ряд притч, опертих на старинних переданнях.

Писателі книги Даниїла не знав докладно старинної історії, бо говорить, що Дарій цар Медів, царював після Белшазара, а перед Киром. Із записків Кира знаємо, що справа малася інакше. Ці історичні записки в оригіналі зістали відкопані в Вавилоні і знаходяться сьогодні в Бритійському Музею в Лондоні. Старинні Вавилоняни списували свою історію на глиняних табличках, котрі описали випікали на тверду цеглу. З тих табличок довідуємося, що 538 року перед Христом 14 липня місто Синар зістало заняте без борні. Цар Набонід утік. В два дні пізніше війська Кира під проводом губернатора Губару заняло місто Вавилон без боротьби. Цар Набонід зістав узятий до неволі. Третого листопада ввійшов до Вавилону Кир. Він завіз лад в місті і проголосив мир. Губару начальник його зістав губернатором Вавилону. Від місяця грудня аж до місяця марта звернено богів привезених Набонідом до Вавилону, до їх власних країв. Одинадцятого листопада вночі Губару убив царського сина.

Отже на цій підставі знаємо, що син Набоніда Белшазар зістав убитий дня одинадцятого листопада 538 року перед Христом. Це означало, що коли Вавилон зістав занятий і Набоніда дівастав до неволі, престолонаслідник Белшазар зі своїм військом іще боронився в укріпленім місці, однак генерал Кир, Губару, напав на що кріпость вночі, заняв її і убив Белшазара. Отож це сталося чотири місяці після заняття Вавилону Губаром, а вісім днів після прибуття Кира до міста. З того бачимо, що місяця для Дарія, про котрого говорить Книга Даниїла, зовсім нема.

Видіння Даниїла.

В першій часті Даниїла були оповідання про героїчні діла Даниїла і трьох його приятелів. В останніх шістьох головах знаходяться видіння будучності і Месіянського віку.

Сон Навуходонозора описаний в другій голові, представляє нам видіння, яке нагадує видіння в останніх головах.

Ми вже на початку згадували, що є два різні погляди на значення тих видіній.

Старий погляд є, що Даниїл написав книгу пророка Даниїла десь при кінці свого життя, за царювання Кира, і предсказав в ній історію народу на кількасот років наперед.

Новий погляд є, що книга пророка Даниїла є патрістичним жидівським оповіданням, написаним за часів Антиоха, перед бунтом Макабейів, то є яких 400 років пізніше, ніж Даниїл після першого погляду мав жити. Цей погляд признає, що в книзі Даниїла знаходиться предсказання Месіянського віку, який мав слідувати після повалення Антиоха.

Оба ці погляди погоджуються у многих точках в поясненні видіній, однак під деякими зглядами вони різняться.

Що означають чотири звірі?

Пригляньмося ближче видінню описаному в семій голові, яке мав Даниїл в першій році царювання Белшазара.

Чотири великі звірі вийшли з моря. Стих 3.

Всі загально є думки, що ті звірі представляють чотири великі поганські царства. Всі вони виходять з моря. Для Жидів море було чимсь вельми страшним. Жиди не були приморським народом. Море представляє розбурханий світ народів.

Порівняйте звірів, що вийшли з моря із Сином Чоловічим, що приходить із небесних хмар.

Звірі представляють поганські царства, яких могутність опирається на дикій силі. Син Чоловічий представляє духове царство, що приходить зввиш. Всі загально є думки, що перший звір, лев з орляними крилами, представляє царство Навуходонозора, могутного царя, що зруйнував Єрусалим і забрав нарід жидівський до неволі.

Цей перший звір є те саме, що золота голова боввана, про яку бесіда в 2. голові.

Пропустім поки що другого і третього звіра, а перейдім до четвертого.

Старий погляд був, що цей четвертий звір представляє Римську імперію. Але новий погляд є, що це царство Александра Великого і його наслідників.

Оба погляди годяться, що четвертий звір є те саме, що залізіні ноги і ноги з мішаниною з заліза і глини у боввана у другій голові.

Отож, як приймемо, що четвертий звір представляє царство Александра Великого і його наслідників, то в книзі Даниїла нема ніяких предсказань, які сягали би поза часи Макабейів і поза Месіянський вік, який мав слідувати після упадку Антиоха, котрий походив з роду одного з Александрових генералів, релів.

Кожлиж однак приймемо, що четвертим звіром є Римська імперія, то кінцева війна, про яку там говориться, не буде війною Макабейів, але війною, яка ще має відбутися.

Ті, що вважають четвертого звіра за Римську імперію, під другим звіром розуміють царство Медів і Персів, а під третім звіром царство Александра Великого.

За те після нового погляду, другий звір представляє Медів, бо Даниїл згадує царя Медів, Дарія, сина Ксеркеса, котрий побідив Вавилонян. А третій звір представляє Персів, котрі під проводом Кира стали панями старинного Вавилону.

(Далі буде)

БЕН - ГУР

Чудова повість, в котрій розкриваються перед вами часи Ісуса Христа. Як три Мудрі, кожний з далекого сторони, ведені Духом Божим стрічаються в пустині і йдуть на поклон Спасителю. Опис Єрусалима і життя Жидів та Римлян. Як Бен-Гур з високої жидівської родини є посланий Римлянами на галери як невільник, де він злобує велику фізичну силу, виратове вождя, котрий адоптує його своїм сином і бере до Риму, де він вчиться воєнної штуки, щоб пімститися на Римлянах. Він насліджує великий маєток, вертає до рідного краю, упокорює свого ворога на перегонах, спасаєсь від смерті і йде в пустиню організувати жидівську армію на поміч цареві, про котрого довідуєсь від одного з трьох Мудрців. Любоє його з прекрасною Єгиптянкою, терпіння його матері і сестри і чудове уздоровлення їх від прокази Ісусом Христом. Смерть Христа в супроводі великого здвигу усіх тодішніх народностей. Зрозуміння Христа Бен-Гуром, його навернення на християнство і посвячення свого майна на будову катакомб в Римі і на ширення Християнства.

Все те так чудово написане, що тяжко відірватись від книжки.

Книжка має 536 сторін, великого формату, є в твердій силній оправі і коштує разом з пересилкою

ДВА ДОЛЯРИ

Замовлення шліт на адресу:

CANADIAN RANOK
174 LOGAN AVE., WINNIPEG, MAN., CANADA.

ТОВАРИСТВО ПОМОЧИ УКРАЇНСЬКИМ ПОСЕЛЕНЦЯМ В КАНАДІ

Хто має трудність спровадити до Канади свою родину або кривних, нехай зголоситься до нас.

Виробляємо Дозволи (перміти) на впускання до Канади імігрантів, котрі відповідають вимогам канадійського закону іміграційного.

Спроваджуємо людей з України, Галичини, Буковини і других країв через найліпші Корабельні Лінії.

Приймаємо замовлення на фермерських робітників і робітницю на слідуочий рік.

Приймаємо до поладження усі старокраєві справи в обсягу права, як повномочія, контракти продажі і купна і т. п.

Виробляємо паспорти на виїзд до краю.

Маємо до набути добрі землі по уміркованих цінах і на найдекші сплати.

Пересилаємо гроші до всіх країв.

Голоситись особисто або писати по українськи на адресу:—

UKRAINIAN SETTLERS' AID ASSOCIATION
OF CANADA

111 Bon Accord Block

645 Main Street Winnipeg, Man.

ІМІГРАЦІЯ ДО КАНАДИ

Правительство Доміні Канади уповажидно Канадійські Національні Залізниці вибирати, спроваджувати до Канади і уміщувати пожаданих імігрантів, котрі можуть бути поселені вдовольно на землі.

Канадійські Національні Залізниці видадуть імігрантам сертифікати, котрі вдовольнять іміграційні приписи правительства.

Щоб запевнити собі відповідне обходження, Поляки, Росіяне, Українці, Румуни, Австрійці, Німці, Чехо-Словаки, Югославці, Литовці, Латвійці і Естонці зроблять добре коли постараться, щоб їх тикети були назначені через Канадійські Національні Залізниці.

Если маєте яких приятелів або знайомих в Європі, котрих Ви хотілиб спровадити до Канади, удайтесь до найближшого агента Канадійських Національних Залізниць або пишть в своїй рідній мові до:

ALLOWAY & CHAMPION

667 Main Street

Winnipeg, Manitoba

М. Белегай.

ВЧЕНІ ШУКАЮТЬ ЗА ДУШЕЮ

Професор Герберт Д. Кортес, з Алегені обсерваторії, дав цікавий виклад про "Одноствійність світів" на зібранні Американського Астрономічного Товариства. В своїм викладі згадав він і про душу чоловіка. Говорячи про душу сказав він, що модерні вчені і астрономи прослідкували багато див і секретів різних світів мільони миль далеко. Осягнули великі здобутки на полі фізики і хімії, але досі ніхто з учених не розслідував, що є душа і де вона перебуває в людській тілі.

Професор Кортес заявив, що в своїх довголітніх студіях над чоловіком дійшов до заключення, що душа є в тілі живого чоловіка і що вона відлучується від тіла зі смертю чоловіка. Що є душа, на те він не в силі дати відповіді, так як ніхто не в силі дати відповіді що є електрика. Вчені і невчені знають про існування електрики по її ознаках, але що таке електрика, того ніхто не знає.

Далі проф. Кортес заявив, що він дослідив, що тіло чоловіка важить більше перед смертю ніж по смерті. Дослідив він сего при допомозі дуже делекатної і ніжної ваги. На сью вагу клав він спокійно умиряючого чоловіка і важив його. Відтак сей умиряючий далі лежав на сій вазі доки не вмер. Перед смертю вага стояла спокійно на одній мірці, але коли лише чоловік помер, вага спала на низше. Сей вислід повторювався при кожній умиряючій. Ріжниця ся в вазі, після проф. Кортеса, має бути тиграмом душі. З того рода дослідів проф. Кортес заключає, що чоловік має душу, і що душа уходить при смерті чоловіка.

В сей спосіб знайшовши душу, професор Кортес обіцяє знайти тепер в якій частині тіла вона мешкає, і як знайде її домішку, обіцяє дати знати про це світові.

Матеріальна вага і нематеріальна душа.

Приклад професора є по перше тим важливим, що він звернув увагу вчених, щоб вони студіювали радше чоловіка і його душу, що може принести більше користі людству, чим студіювання світів, які є віддалені від нас мільони миль. По друге, сей виклад є важливий ще й тим, що сей вчений хоче фізичним інструментом, матеріальним приладом зважити людську душу, яка не є матеріальною.

Так бачимо, що є вчені, які думають, що вони годні зловити людську душу, зважити, змірити, з'екзамінувати і з'аналізувати в хімічній лабораторії. Вчені досі розслідували і розібрали лише матерію і як таку, вони могли важити, мірити і розбирати матеріальними інструментами. Душа, яка не є фізичною субстанцією, не є тілом зложеною з якоїсь матерії, не дається заналізувати матеріальним інструментом чи средством, без згляду яким досконалим чи ніжним сей інструмент не був би при досліді матерії.

Чи вченим вдасться така штука, покаже будучність. Але користь з такої проби може бути дуже велика. Можливо, що вченим як раз не вдасться зловити душі, зважити її, розібрати і з'аналізувати, але через шукання за нею може кинути багато світла на її свійства і ознаки. Коли більше вчених буде студіювати сей важливий предмет, то душа стане більше популярною, а що найважливіше, існування душі стане науково доказаним фактом, та сим усуне всяких недовірок і атеїстів. Бо коли всі люди будуть певні про існування душі, то вже не будуть сумніватися і про існування її Сотворителя. Нині для многих нема ні душі ні Бога. Буде душа, буде і Бог а з сим шезне і зло.

Де є душа?

Через многі століття люди заподаливо шукали за душею, щоб знайти в котрій частині тіла вона перебуває. Першим відкриттям були легені. Люди бачили, що як довго чоловік дихає, так довго він живе. Перестав чоловік дихати — вже небіжчик. Думали вони, що душа мешкає в легких (легенях) і при смерті чоловіка відходить з відходом.

В грецьких часах філософ Арістотель відкрив инше місце домішки душі. Він студіював вигрівання яйця, а з сим і курятка. Не маючи мікроскопа він міг докладно бачити, де починається перше життя в яйці. Першу річ, що він бачив очима, се було серце в яйці. З сего він заключав, що першим органом що давало життя курятку, було серце, а з сим означив він серце як осідок для душі. Він думав, що душа се есенція життя, а що життя після сего починається в серце, тож душа мусіла там замишувати. Таке заключення було зроблене 23 століття вад. (Арістотель помер в 322 році перед народженням Христа).

В літературі майже всіх народів ся ідея, що душа мешкає в серці, є досі задержана. Поети, а навіть і звичайні люди, досі уживають сего розуміння у віршах і буденній мові. Приміром: "З цілого серця бажаю вам як найлучшого повождження"; "з болем серця пращаю вас"; "серце пугає з жалю" і т. д.

Через довгі літа серце уважалося за мешкання душі, аж доки наука не показала, що серце се лише помпа до висилання і стягання крові. Що серце може перестати битися а чоловік ще живе якийсь час. Відтак учені думали, що жолудкови належить та честь, але скоро змінили свої погляди, як лише вдалось їм відкрити його роботу травлення поживи.

Вкінці зайшли до голови, до мозку. Більшість вчених через довгий час приймала мозок за домішку душі, а се тому, що мозок є центральною нервовою системою, тому се місце було найвідповідніше. Але вже багато вчених покидають сию ідею. Вони побачили, що мозок є поділений на частини, а кожна частина має свою роботу. Одна часть мозку контролює мову, друга ходження, третя думання і т. д. Наука тепер вже доказує, що одні і ті самі частини мозку не все сповняють одну і ту саму роботу. Коли приміром та часть мозку, що контролює мову, буде через випадок знищена, то чоловік стратить мову лише на якийсь час. Ві стратив звена мозку, що контролювали його мову, але коли він пічне наново вчитися говорити, сим призначить другі звена перебрати сей обов'язок на себе. Через повільне, точне учинне відискає наново мову і буде говорити як перед тим.

Лікарі спеціалісти від мозку заявляють тисячі таких випадків, де одна часть мозку перебирає на себе обов'язок другої, частини.

Щось подібне, як між людьми. В звичайний, спокійний час кожний муштина чи жінщина має свої спеціальні обов'язки. Один є візником, другий ковалем, третій малярем, четвертий поліцаєм, пятий пекарем і т. д. Але в потреби, в якійсь заверсії, вони можуть змінити свої обов'язки. Пекар стає поліцаєм, маляр візником, і т. д. Кожний може змінити своє заняття і сповняти з певним успіхом такий обов'язок, який даного часу є більше потрібний. Так само в мозку, коли одна група зводів є ранена чи страчена, другі зводі перебирають їх обов'язок на себе і їх сповняють чим раз з лучшим успіхом.

Так вчені відкидають вже і мозок, як домішку людської душі. Шукаючи далі, знайшли вони дивний орган іще дивнішого вигляду, а се "шнурковий гланд" який є позаду голови між великим а малим мозком. Хоч сей гланд є в мозку, то він не є зложеною з такої самої матерії як мозок. Учені не знають яку задачу сповняє цей "шнурковий гланд" в організмі чоловіка, тому припускають, що він мусить бути домішкою душі, бо иншого органу в тілі чоловіка вже нема, який би був відповідний для перебування душі. Але коли лише одні вчені висунули сей орган на домішку душі, зараз другі вчені заявили, що сей гланд се останок давнього третього ока. Вони заявляють, що чоловік дістав сей орган в спадщині від плазунів. Дійсно, вчені знайшли багато давних чашок вужів, які мали три ока, двоє на боках, а третє на горі чашки. А що се око, кажуть вони, було мало вживане, тому воно заниділо і затратилося.

Чи сей шнурковий гланд є останком третього ока, чи ні, се для нас мало важне. Важним є для нас, що він є в мозку, а збудований з відмінної матерії, певно і обов'язки має відмінні. Тепер учені звернули на сей орган свою увагу і шукають, яку задачу він сповняє в тілі. Виглядає, що вчені є близькі розв'язки сей так важної справи. А важним є воно іще сим, що в тілі нема більше таких органів, щоб можна їх уважати за мешкання душі. Сей є вже останній. Бо коли б і сей орган не вибрали вчені на мешкання душі, то вони знайшлися б в дуже прикрім положенню, знайшли б, що душа є, а не знайшли б де вона перебуває.

Душа безсмертна.

Професор Кортес не лише заявив, що знайшов душу в тілі, але що вона мусить бути і безсмертна. До безсмертності душі доходить він в сей спосіб. Він каже, що ті самі фізичні закони, які є на землі, є і на всіх найдаліших світах. Тому треба сподіватися, що матерія инших світів є зложена з тої самої матерії що наш світ. Електрони з яких ся матерія зложена є незнищені і вічні. Хоч мозок і тіло розкладається на хімічні складові частини, але се ще нічого не значить, бо хімічні частини людського тіла є зложені з електронів, які є вічні. Колиж частини матерії є вічні, то чому ж нематеріальні електрони з яких складена душа, не можуть бути вічні?

Проф. Чарлс Генрі з Сорбонського Університету в Парижі, математик, сказав, що релігія не марила що до душі і її безсмертності. Оснудателі релігії випередили науку тисячі літ. Вони дійшли до сего заключення інстинктивно, говорив сей професор, до чого дійшли вчені поволи, крок за кроком, через тисячі літ. Наука про душу і її безсмертність була колись лише релігійною гіпотезою — нині се науково доведений факт.

DR. SAUCIER

2nd Avenue South
over Woolworth's
Saskatoon, Sask.

Спеціаліст очей, ух, носа і горла.

Принесіть се оголошення а дистанте дешевше окуляри.

УКРАЇНКИ!

Передплатуйте одинокий жіночий ілюстрований двотижневник "ЖІНОЧА ДОЛЯ", який виходить уже третій рік і коштує лише 2 долари річно.

Хочете знати, що діється в Старому Краю, може у вашому родинному місці?

—Читайте "ЖІНОЧУ ДОЛЮ"!

Хочете знати, що робить, як живе й організується українське жіноцтво по всіх землях замешкалих Українцями?

—Передплатіть "ЖІНОЧУ ДОЛЮ"!

Про працю й життя жіноцтва цілого світа скаже вам "ЖІНОЧА ДОЛЯ", бо вона має своїх співробітниць в Америці, Канаді, Югославії, Австрії, Чехах, Німеччині, Хінах і т. д.

"ЖІНОЧА ДОЛЯ" має цікавий американсько-канадський відділ та сторінку для молоді й дітей. А крім того, в кожній числі є різні цікаві оповідання, статті, вірші і т. д.

Адреса:—

"ZINOCZA DOLA"

Kolomyja, ul. Nowa 1. East Galicia, Poland

Гроші можна посилати в подвійних конвертах, добре опечатаних, порученнями листами, або доларовими чеками через банк. Допишуйте до "ЖІНОЧОЇ ДОЛІ"! Купуйте Календар-Альманах Жіночої Долі, необхідний для кожної жінки.

Календар і газету можна також замовляти в Канаді в книгарні п. Чаєки по адресі:

Mr. J. Chajka, Canora, Sask., Canada.

або від П. Шевчука по адресі:

Mr. P. Shewczuk, P.O. St. "C" Box 1008, Toronto, Ont.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

Купуйте Оплачені

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

через

THE CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS LINE

і забезпечити своїй родині або приятелям скору, безпечну і вигідну подорож з Європи до Канади.

Ми можемо видати оплачені корабельні карти із — Львова, Тернополя, Варшави, Чернівців, Києва і инших головних європейських країв.

Канадів Пасифік видасть потрібні Перміти на Вступ за дармо.

Наш український репрезентатив відідає Вас особисто на жадання і допоможе Вам виповнити різні папери.

За повними інформаціями і формами для виповнення адавайтесь до Вашого найблизшого Канадів Пасифік агента, або пишіть по українськи просто до:

W. C. CASEY, Central Agent,

або—

J. Rudachek, Mgr. Foreign Dept.

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS

372 Main Street

Winnipeg, Man.

Залагоджуємо паспорти для виїзджачих за границю.

"НА ВАРТІ"

Єдиний на всю Польщу орган української незалежної православної думки, єдиний журнал, який правдиво освітлює наше церковне життя.

Передплата вноситься на рік 1 долар.

Адреса редакції:

Dr. Arseni Reczynsky, Włodzimierz Wolynski,
ul. Kolejowa 57, Wolyn, Poland

"ТРИЗУБ"

Тижневник політики, культури й громадського життя. Єдиний орган української державної думки. Виходить в Парижі під редакцією В. Прокоповича.

Передплата на три місяці 3 долари.

Передплата на рік 6 доларів.

Le Trident (Tryzub). Boite post. No. 15, Paris XIII.
France.ЧИТАЙТЕ І ПОСИЛАЙТЕ ДО СТАРОГО КРАЮ
ЄВАНГЕЛЬСЬКІ КНИЖКИ ВИДАННЯ К. РАНКА

Бен-Гур, повість з часів Христа	\$2.00
Мартин Лютер, — біографія	.35
Що се є Укр. Автокефальна Національна Церква? ..	.10
Життєві засади Євангелістів	.10
Гр. Сковорода—"Двері до Християнських Чеснот" ..	.05
Джан Нокс, — біографія	.25
Книга Хвали,—український євангельський співаник ..	1.00
Кобзар Т. Шевченка, в англійській мові	1.50

Хто бере більшу кількість дістає значний опуст.

CANADIAN RANOK

172-4 Logan Ave. E.

Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ, ЧИТАЙТЕ І ПОСИЛАЙТЕ ДО КРАЮ

Книжку про

МАРТИНА ЛЮТРА

(з його портретом) найбільшого реформатора релігійного, про його життя і науку. Він вивів людство з темноти релігійної на світ Божий повний краси і світла. В теперішню пору ця книжка є великої ваги для Українців, так в Америці як і в Старім Краю, бо вона стане світлом серед нинішнього релігійного заклоту і невіжества.

Ціна одного примірника з пересилкою 35 центів

Ціна за сто примірників без пересилки \$20.00

Також книжочку—

ЩО СЕ Є УКР. АВТОКЕФАЛЬНА НАЦІОНАЛЬНА

ЦЕРКВА

В ній ясно представлено православ'я, старе і нове, католицизм, протестантизм, козацька церква, первісне християнство, полівщина, Реформація. Ця книжочка освітлює аарощене бур'янами релігійне поле українського народу і є знаменитим ліком на релігійні хвороби які нищать український нарід.

Ціна одного примірника з пересилкою 10 центів

Ціна за сто примірників без пересилки \$5.00

Обі повисі книжочки є знамениті і повинні найтись в кожного Українця в Америці і в Старім Краю.

За доручення в Старім Краю гварантуєм.

Пишіть до:—

CANADIAN RANOK

172 Logan Avenue

Winnipeg, Man., Canada

ЦІНИ ФАРМЕРСЬКИХ
ПРОДУКТІВ У ВІННІПЕГУ

ЗБІЖЖЕ

Вінніпег, 22 квітня, 1927.

ПШЕНИЦЯ—

Но. 1 Нортри	146
Но. 2 Нортри	142½
Но. 3	133½
Но. 4	121½
Но. 5	108½
Но. 6	96½
Трек	142½

ОВЕС—

Но. 2 С В	57½
Но. 3 С В	53½
Екстра Фіа Но. 1	53½
Фіа Но. 1	50½
Фіа Но. 2	47½
Ріджтед	44½
Трек	56½

ЯЧМИНЬ—

Но. 3 С В	79
Но. 4 С В	77½
Ріджтед	72½
Рід	71
Трек	79½

ЖИТО—

Но. 1 С В	100½
Ріджтед 2 С В	97

ЛЕН—

Но. 1 Н В С	192
Но. 2 Н В С	187½

ЦІНИ ХУДОБИ

Вінніпег, 21 квітня, 1927.

БІЧКИ—

Добірі	825—875
Добрі	700—800
Середні	625—675
Звичайні	550—600

ЯЛВКИ НА ЗАРІЗ

Добірі	725—800
Добрі	600—700

КОРОВИ НА ЗАРІЗ—

Добірі	625—675
Добрі	500—600
Середні	400—475
Консерва	225—350

БУГАЙ—

Добрі	425—500
Звичайні	350—400

ВОЛИ—

Добрі	450—500
Середні	350—400
Звичайні	300—325

ГОДІВНИК—

Добірі бички	650—675
Добрі бички	550—625

ТЕЛЯТА—

Добірі	10.00—12.00
Добрі	700—900
Звичайні	350—600

СВИНІ

Добірі	11.00
Легкі	10.25—10.50
Тяжкі	900
Льохи	800
Кнурі	500—600

ВІВЦІ І ЯГНЯТА—

Добрі вівці	600—700
Звичайні вівці	350—500
Добрі ягнята	10.00—12.00
Звич. ягнята	800—900

ДОМАШНІ ПРОДУКТИ

Вінніпег, 22 квітня, 1927.

Масло крімері	43
Яйця, туз. екстра	26
Першої класи	24
Другої класи	21
Бараболя, буш.	1.10
Мука 98 ф.	465
Родд Овте, 80 ф.	330
Брен, тон	27.00
Шортс, тон	29.00

СІНО

Но. 1 Тимотка	24.00
Но. 2	22.00
Но. 1 Ред Тап	18.00
Но. 2	16.00

ПЕРШИЙ ВИСТУП ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА
В ВІННІПЕГУВІДБУДЕТЬСЯ В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО КВІТНЯ, В
AMPHITHEATRE RINK,
corner Whitehall and Colonyв якому беруть участь всі учні його Школи Українських
Національних Танців, в силі 275 осіб.Сам артист-балетмайстер виступає в історично-характер-
ному танкові "ЧУМАК" із 18-го століття.

Білету на вечірню виставу в 8.30 годині 50с, 75с і \$1.00.

Пополудні в 2.30 матіне виключно для шкільної дітвори,
білету по 15 центів.

Беріть "Парк Лайн" стріткарі і заїзжайте коло парламенту

ЛЮДСЬКА СТАРОВИНА В
АМЕРИЦІ.

До недавня в археології й антропології загально була прийнята думка, що перші люди з'явилися на американському континенті яких 8.000 літ тому. Були це Індіанці, які в той час приблизно примандрували сюди з Азії. Але останніми часами знайдено сліди багатьох давніших людей в Америці, що жили тут ще в так звану ледову епоху. А саме знайдено людські останки в кулі з такими звірятами і в таких верствах землі, яким наука геології рахує більш як два мільйони років, а то й мільон літ. В геології цей вік називається Плейстоценом. Всю північно-східну Америку в той час періодично вкривали великі льодовики й бушували по ній періодичні слони й мастодонти.

Докази існування людей в ту стару старовину знайдено в трох місцевостях — в Оклахомі, Техасі і Нью Мексико. У всіх трох в землі викопано го-

ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО

котрий виступає зі своєю шко-
лою в Амфітеатрі 30. квітня.

лорки стріл очевидно людської роботи. Біля містечка Коло-
радо в Техасі після виливу
води, який сполохав гру-

бу верству землі, показались
кости неіснуючої вже тепер
породи бізона (звір похолодний
буйвола), а розкопуючи да-
лі добуто майже цілий людсь-
кий скелет і біля нього стрі-
ли, з сірого кремня, тонкі й
покарбовані — не такі як були
в історичних Індіан. Дві такі
самі стріли знайдено поміж ска-
менілими кістками бізонів і оле-
нів (теж вигибиш вже поро-
ди) в Фолсом, Нью Мексико.
Ціаком точного геоло-
гічного віку їм не означено, а-
ле допускається, що походять
вони з епохи пізнього Плейсто-
цену. Найбільш сліди людсь-
кої старовини в Америці найде-
но при добуванні піску в Фре-
деріку в Оклахомі: кілька та-
ких самих стріл і сім примітив-
них інструментів для гострення
їх (бруків). Що вони дуже
старі, доказують знайдені в тім
самім піску біля них кости ма-
мута. Звичайно всі ті оруддя
ще дуже примітивні, та все та-
ки людина, котра їх зробила
поступила вже перші кроки в
своєму культурнім розвитку.

ДРУГА ПОБІДА ДЛЯ КООПЕРАЦІЇ

Поправка до Канадійського Збіжжового Акту, котра зістала ухва-
лена Парламентом і Сенатом як раз перед замкненням послідньої сесії,
привернула фермерам Західної Канади їх право посилати своє збіжжя
до якого небудь кінцевого заведення, яке вони собі виберуть.

Хотять се було предложено як Правительственне внесення, нема най-
меншого сумніву, що ця найважливіша зміна перейшла по цій причині,
що велика більшість західних фермерів поможе так цим, котрі є поза
Пулом, як і цим, котрі є членами. Коли Ви не є членом Пулу, чи не
думаєте, що вже час, щоби Ви злучились з Вашими приятелями й
сусідами в борбі за їх і Ваші права?

Є багато інших реформ в торгівлі збіжжя, котрі можна перевести
для добра західного фермера, коли фермері лиш злучаться сильно
разом. Одинокими небезпечними ворогами Пулу є фермері, котрі
стоять поза Пулом і критикують, а котрих збіжжя може бути ужите за
дозволю, щоби збити в долину ціну Пулу.

Коли Ви хочете сталої ціни на ваш продукт, приступіть до Найбіль-
шого Руху, який зістав заведений канадійським фермером і станьте
членом великої й зростаючої кооперативної родини Пшеничного Пулу.

MANITOBA
Wheat Pool
Winnipeg, Man.SASKATCHEWAN
Wheat Pool
Regina, Sask.ALBERTA
Wheat Pool
Calgary, Alta.

АДВОКАТ

ДР. ОЛЕКСАНДЕР МАРІТЧАК

судово записаний стальной
товмач для французької мовиведе канцелярію
у Львовіул. Крашевського ч. 19а II пов
і переводить всякі американ-
ські справи в Галичині.Кореспонденція на українській,
німецькій, французькій, англій-
ській і польській мові.

Як що Ви ще не є членом Українського Євангельського
Об'єднання, так впишіться сейчас. Як що Ви ще не заплатили
членської вкладки на 1927 рік, так, просимо, виповніть понизу
картку і разом з грішми вишліть на подану адресу.

Членська Картка:—

РЕЄСТЕР ЧЛЕНІВ УКР. ЄВ. ОБ'ЄДНАННЯ

Імя і назвище
Адреса
Походжу зі села (міста) Край
Членом церкви
Членом У.Є.О. від року
Відновляю вкладку на 1927 р. \$
Вступаю в члени У.Є.О. (річна вкладка) \$
На місцю в Ріднім Краю жертвую \$
Передплата на Віру і Науку в Коломні (річно) \$
Передплату на Віру і Науку для
Адреса (в Старім Краю, если высылаете)

(Виповнену картку wraz з належністю просимо до-
ручити проповідникові, або председателю відділу
У.Є.О. Наколи у Вас відділу ані проповідника нема, про-
симо заслати до:

Ukrainian Evangelical Alliance,
167 Liberty Street, Bloomfield, N.J., U.S.A.

Др. Борислав Дима

ЛІКАР, ОПЕРАТОР, АКУШЕР

Телефон офісу 55 043

Телефон мешкання 51 239

594 SELKIRK AVE.

WINNIPEG, MAN.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

"ГОЛОС ДЯКІВ"

Виходить раз у місяць в Коломні, вул. Міцкевича ч. 51.

За границею річно 2 долари.

HOLOS DIAKIW, KOLOMYJA, ul. Mickewicza 51.
Eastern Galicia, Poland.

Приймається передплата на

"ВІРУ І НАУКУ"

одинокий на Західній Україні євангельський часопис,
завданням котрого є оновити особисте, родинне, гро-
мадське, церковне, господарське і політичне життя нашо-
го народу духом святої Євангелії Господа нашого Ісуса
Христа.

Виходить два рази на місяць.

Передплата 2 долари на рік.

Адреса:

WIRA I NAUKA, KOLOMYJA, ul. Hetmanska 44.
Eastern Galicia, Poland.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених ли-
стах у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах
франках, тощо).

"ВІРУ І НАУКУ" повинен передплачувати собі кож-
ний Українець, що бажає собі і своєму народові духо-
вного відродження.

"ВІРА І НАУКА" повинна бути в кожній читальні
і в кожній товаристві, а безумовно в хаті кожного Україн-
ця Євангеліста.

Жадайте оказових чисел!

ДР. РОМАН МОРОЗОВИЧ

приймає за мірним винагородженням переведення усіх
справ старокраєвих входячих в круг права перед судом і
владю політичною, а головню споряджування контрактів
і інтабуляцію їх.

DR. ROMAN MOROZOWICZ
Horodenka, Galicia, Poland.

ЄВАНГЕЛЬСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ В У.Є.О. ЦЕРКВАХ

ГАРЛАНД, МАН. — Відбуваються богослуження два рази на мі-
сяць, першої і третьої неділі, в 11 годині рано.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН. — Богослуження відбуваються два рази на
місяць, першої і третьої неділі, в 7 годині вечером. — Що
вівтірка вечером наука співу.

ПАЙН РІВЕР, МАН. — Богослуження раз на місяць, що четвер-
тої неділі, в 11 годині рано, а по полудню, в 4 години, спів.

СКЛЕЙТЕР, МАН. — Богослуження раз в місяць, що другої не-
ділі.

Rev. Geo. P. Thor, Ethelbert, Man.

КАРТА ЗМІНИ АДРЕСИ

Хто змінює свою адресу, нехай вишле цю картку до
нашої адміністрації:

CANADIAN RANOK
172-4 Lgan Avenue Winnipeg, Canada.

До Адміністрації "Канадійського Ранка":—
Прошу змінити мою адресу:

МОЯ СТАРА АДРЕСА БУЛА:

Імя
Вулиця
Почта і провінція

МОЯ НОВА АДРЕСА Є:

Імя
Вулиця
Почта і провінція